

ERNEST HEMINGWAY

Na jeseň vojna ešte počala, ale pre nás sa už skončila. V Miláne bola chladná jeseň a veľmi skoro sa stmievalo. Potom sa zapálili elektrické svetlá; bolo prijemné chodiť po uliciach a díval sa do okien. Pred obchodmi visele mnoho lovenej zveriny. Snehový prášok sa ukladal na líščich kožušinách, ktorých chvosty sa pohybovali vo vetre. Jelene vieseli fažké, stuhnute a prázdne; malí vtáci sa kývali vo vetre, ktorý im prevrácal perie. Bola chladná jeseň a vietor dul od vrchov.

Každé popoludnie sme sa všetci stretávali v nemocnici, do ktorej sa dalo prísť rôznymi cestami cez mesto zahalené do večerného súmraku. Dve cesty viedli pozdĺž kanálov, ale to bolo ďaleko, hoci do nemocnice sa dalo dostať len po moste cez kanál. Bolo možné vybrať si jeden z troch mostov. Na jednom z nich stála žena a predávala pečené gaštany. Od rozeranej piecky sáhalo prijemné teplo a gaštany ešte dlho hriali vo vrecku. Nemocnica bola veľmi stará a veľmi krásna; vchádzalo sa do nej jednou bránu, a k východu, ktorý bol na opačnej strane, sáčok dostal cez dvor. Z dvora obyčajne vychádzali pohreby. Za starou nemocnicou boli nové tehlové pavilóny, kde sme sa stretávali každé popoludnie. Všetci sme boli nazájom veľmi pozorní; pýtali sme sa jeden druhého na zdravie a sedávali sme v aparátoch, do ktorých sme vkladali toľko nádeje.

K aparátu, v ktorom som práve sedel, prišiel doktor a opýtal sa: „Co ste robili najradšej pred vojnou? Pestovali ste nejaký šport?“

Povedal som: „Áno, hrával som futbal.“

„Dobre“, povedal, „budete môcť znova hrať futbal a ešte lepšie ako keďkoľvek predtým.“

Moje koleno sa neohýba; noha bola strnutá od kolena až ku členku. Aparát mal ohnúť koleno a spôsobiť, aby sa hýbalo

ako pri jazde na trojkolke. Ale ono sa neohýbalo; namiesto toho sa aparát za každým zastavil, keď sa priblížil k ohybu kolena. Doktor povedal: „To všetko prejde. Ste šťastný mladý človek. Onedlho budete znova prvotriedným futbalistom.“

Vo vedľajšom aparáte sedel major, ktorý mal ruku maličkú ako decko. Žmurkal na mňa, keď mu doktor pozeral ruku, položenú medzi kožené pásy, ktoré sa pohybovali smerom hore a dolu a masírovali stuhnute prsty. Potom sa opýtal: „Aj ja budem hrať futbal, doktor?“ Major bol známy šermiarom pred vojnou dokonca býval najlepším šermiarom Talianska.

Doktor odišiel do svojej pracovne v zadnej miestnosti a priniesol snímku vysehnutej ruky, ktorá bola pred liečením v aparáte malá ako majorová a potom sa trochu zväčšila. Major podržal snímku vo svojej zdravej ruke a pozorne sa na ňu díval. „Zranenie?“ opýtal sa.

„Pracovný úraz,“ povedal doktor.

„Zaujimavé, veľmi zaujímavé,“ povedal major a vrátil snímku doktorovi.

„Máte dôveru?“

„Nie“, povedal major.

Boli tam traja chlapci, rovnako starí ako ja, ktorí prichádzali každý deň. Všetci traja boli z Milána; jeden z nich mal byť právnikom, druhý maliarom a tretí sa chcel stať vojakom. Niekoľko, keď sme skončili liečebnú kúru, išli sme spolu do Café Cova, ktoré bolo v susedstve Scaly. Pretože sme boli štýria, išli sme cez komunitkú štvrf. Ludia nás nenávideli, pretože sme boli dôstojníkmi, a keď sme prechádzali okolo viñárne, pokrivovali na nás: „A basso gli ufficiali!“ (Dolu s dôstojníkmi!) Niekoľko išiel s nami ešte jeden chlapec; na tvári nosil previazanú čiernu hodvábnu vreckovku, pretože mu chýbal nos a mali mu robiť plastiku. Na fronte odišiel z vojenskej akadémie; ranilo ho asi hodinu potom, ako sa dostať po prvýkrát do frontovej linie. Neskoršie mu previedli na tvári plastickú operáciu, ale nikdy sa nepodařilo vymodelovať mu nos do správneho tvaru. Potom odišiel do Južnej Ameriky a pracoval v banke. Ale to už bolo dávno — vtedy ešte žil z nás nevedel, aké to bude potom. Jediné, čo sme vedeli, bolo, že vojna ešte trvá, ale že pre nás sa už skončila.

Všetci sme mali rovnaké vyznamenania, okrem chlapca s čiernym obvázom na tvári, ktorý neboli na fronte dosť dlho na to, aby nejaké vyznamenanie dostal. Vysoký chlapec veľmi bledej tváre, ktorý sa mal stať advokátom, bol poručíkom z Ardití a mal tri také vyznamenania, aké sme my mali len po jednom. Žil dlho tvárou v tvár smrti a trochu sa od nás separoval. Každy sa trochu separoval, lebo nás nemalo čo spája — okrem našho každodenného stretnutia v nemocnici. A predsa, keď sme išli ku Café Cova cez nebezpečnú časť mesta za tmy, pri svetle a speve, ktorý sa ozýval z vinárskej, a niekedy keď sme šli ulicou, kde bolo na chodníkoch plno ludí, a my sme sa museli pretlačať medzi nich, aby sme mohli prejsť, vtedy sme cítili, že nás spája niečo, čo sme prezívali, a čo títo ľudia, ktorí nás nemajú radi, nemôžu pochopiť.

My sami sme chápali Covu, kde bola hojnosť, teplo a nie príliš veľa svetla, kde bol hľuk a nafajčené v určitých hodinách, kde pri stoloch vždy sedeli dievčatá a po stenách boli rozvešané obrázkové časopisy. Dievčatá v Cove boli veľkými vlastenkami a ako som zistil, boli najvyčísmi vlastenkami v Taliansku vôbec — verím, že ešte nimi stále sú.

Spočiatku sa chlapci veľmi slušne zaujímali o moje vyznamenania a pýtali sa ma, za čo som ich dostal. Ukázal som im papier napísané veľmi krásnym štýlom a plným slov ako „fratellanza“ (bratstvo) a „abengazione“ (sebzapieranie), ale v ktorých sa po odstránení ozdobných príslušníkov hovorilo, že som dostať vyznamenanie preto, že som Američan. Po tomto sa ich vzťah ku mnemu trochu zmienil, hoci ma naďalej pokladali za priateľa v porovnaní s inými cudzincami. Bol som ich priateľom, ale od tých čias, ako si prečítali papiere, prestali ma považovať za jedného z nich, lebo s nimi to bolo ináč, oni dostali svoje vyznamenania za niečo celkom iné. Bol som ranený, to je pravda; ale všetci sme vedeli že koniec-koncov zranenie je vecou náhody. Ale predsa som sa nikdy nehanbil za svoje stuhy. Zavše, po niekoľkých koktailoch, som si predstavoval, že aj ja som urobil všetko to, za čo oni dostali vyznamenania; ale v noci, keď fúkal vietor a ja som kráčal prázdnymi ulicami popri zatvorených obchodoch a snažil som sa držať blízko pouličných

lámp, vedel som, že by som nikdy také niečo neurobil. V noci som často ležal sám v posteli, plný strachu pred smrťou a rozmyšľal som, čo so mnou bude, ak sa znova dostanem na frontu.

Tí traja boli ako poľovnícke sokoly; ja som nebol sokol, hoci pre tých, čo nikdy nepoľovali, by som sa mohol zdáť sokolom. Ale oni — tí traja — tomu lepšie rozumeli, a tak sme sa postupne rozchádzali. Ale s chlapcom, ktorého ranilo prvý deň na fronte, sme zostali priateľmi naďalej, pretože on sa už teraz nikdy nedozvie ako by sa bol osvedčil. Preto tí traja ani jeho neprijali medzi seba. Mne sa páčil, lebo som si myslil, že možno ani z neho by sa nebol stal sokol.

Major, ktorý bol predtým veľkým šermiarom, neveril v udalenosť. Kým sme sedeli v aparátoch, zaobral sa tým, že opravoval moje gramatické chyby. Chváľil moju taliančinu a rozprávali sme sa spolu veľmi nenútene. Jedného dňa som mu povedal, že taliančina sa mi zdáť byť takým ľahkým jazykom, že by som sa nemohol ním väčne zaoberať — všetko sa dá v nej tak ľahko povedať. „No áno,“ povedal major, „ale prečo potom zanedbávate gramatiku?“ Tak sme sa začali zaoberať gramatikou a zrazu bola taliančina natoliko fažká, že som sa obával s ním hovoriť, pokiaľ sa mi pravidlá gramatiky neuležia v hlave.

Major prichádzal do nemocnice veľmi pravideľne. Myslím, že nevynechal ani jeden deň, hoci som si istý, že aparátom nedôveroval. Bol čas, keď im nikto z nás nedôveroval; jedného dňa major povedal, že je to všetko hlúpost. Aparáty boli vtedy novinkou a skúšali ich na nás. „Bol to idiotský nápad,“ povedal major, „teória ako všetky iné.“ Nenučil som sa gramatiku a major mi povedal, že som hlúpy a nemožný nevďačník, a že bol blázon, keď sa so mnou otárvoval. Bol to malý človek; sedel vzpriamene na stoličke s pravou rukou v aparáte a díval sa priamo pred seba na stenu, zatiaľ čo sa kožené remence, do ktorých mal položené prsty, hlučne pohybovali hore a dolu.

„Co budete robiť, keď sa skončí vojna, ak sa vôbec skončí?“ opýtal sa ma. „Hovorte gramaticky správne!“

„Pôjdem do Spojených štátov.“

„Ste ženatý?“

„Nie, ale dúfam, že sa ožením.“

(Dokončenie na str. 8)

V CUDZEJ KRAJINE

W KOSMOSIE BIJE LUDZKIE SERCE

Nasz komentarz

POLITYKA DŁUGIEGO I KRÓTKIEGO ODDECHU

Wydarzeniem międzynarodowym do którego długo będziemy wracać stało się ogłoszenie w Moskwie projektu nowego programu KPZR. Jak wiadomo niedugo już, w połowie października, odbędzie się XXII Zjazd KPZR, którego zadaniem jest uchwalenie nowego programu. Od pierwszych dni sierpnia toczy się w Zw. Radzieckim ogólnonarodowa dyskusja nad ogłoszonym projektem. Ale nowy program KPZR ma olbrzymie znaczenie nie tylko dla narodów radzieckich i światowego ruchu robotniczego, wywirze on niewątpliwie poważny wpływ na całe życie międzynarodowe.

Czytelnicy nasi mieli już okazję zapoznać się z tym doniosłym dokumentem. Dlatego chcemy dziś zwrócić uwagę przede wszystkim na jego wymowę w odniesieniu do sprawy pokoju i wojny, wymowę szczególnie znamienną obecnie, wobec wzrostu napięcia międzynarodowego.

„Wielkie cele klasy robotniczej — czytamy w projekcie — mogą być osiągnięte bez wojny światowej. Obecne powstały po temu bardziej niż kiedykolwiek sprzyjające warunki”. I w innym miejscu: „Pokojo we współistnienie państw socjalistycznych i kapitalistycznych jest objektyną koniecznością rozwoju społeczeństwa ludzkiego. Wojna nie może i nie powinna być środkiem rozstrzygania sporów międzynarodowych”. Sformułowania te są jednoznaczne. Cały program prepojony jest duchem optymizmu, głęboką wiarą w pokój i szczęśliwy rozwój ludzkości.

W swojej części poświęconej budowie społeczeństwa komunistycznego program rysuje imponujący plan przemian gospodarczych i społecznych w ZSRR w najbliższych 20 latach, zapowiadając stopniowe przechodzenie od zasad: „Każdemu według jego pracy” — do zasad: „Każdemu według jego potrzeb”, przechodzenie, które stanie się możliwe w miarę osiągnięcia pełnej obfitości dóbr. Program przewiduje, że w ciągu najbliższych 10 lat dochody ludzi pracy, przy zmniejszaniu się różnic w zarobkach, wzrosną blisko dwukrotnie, zaś w ciągu następnych 10 lat około 3,5 raza. W niedalekiej przyszłości ZSRR stanie się krajem o najwyższej stopie życiowej na świecie. Program zapowiada m.in. materialne zaopatrzenie niezbędnych do pracy, bezpłatne lekarstwa, sanatoria i opiekę lekarską, bezpłatne utrzymanie dzieci w szkółach-internatach, jeżeli rodzice będą sobie tego życzyli, bezpłatne mieszkania, bezpłatne korzystanie z komunikacji komunalnej, stopniowe przechodzenie do bezpłatnego żywienia w przedsiębiorstwach i kołchozach itd.

Znamienna jest reakcja jaką w krajach kapitalistycznych wywołał projekt programu KPZR. Oprócz głosów krytyki i niedowierzania odnotować można niezwykle dużo wypowiedzi świadczących, że myślący ludzie i poważne środowiska na Zachodzie zdają sobie sprawę ze znaczenia dokumentu radzieckiego i traktują go z całą powagą. Oto dla przykładu wypowiedź angielskiego tygodnika „Tribune”: „Program wydaje się fantastyczny, gdy rozważa się gigantyczne problemy, przed jakimi stoją planiści radzieccy na polu produkcji i rozdziału dóbr konsumpcyjnych. Ale program z roku 1903, nakreślony przez małą grupkę nieznanego i wyśmiewanych wygnańców, był chyba bardziej fantastyczny. Mało też kto oczekwał w roku 1919, aby rząd radziecki przetrwał więcej niż kilka miesięcy. Komuniści radzieccy mają zwykle wykonywanego tego co przed sobą postawili... Nie ma żadnych usprawiedliwionych podstaw do watowania, iż w roku 1981 gospodarka radziecka będzie mogła dostarczać dobra i usługi, które obiecuje nowy program. Jest to bowiem gospodarka planowa”.

W projekcie programu znajdujemy ważną i realistyczną uwagę: „Nakreślony program może być pomyslnie wykonany w warunkach pokoju. Skomplikowanie się sytuacji międzynarodowej i spowodowane tym niezbędne zwiększenie wydatków na obronę, może zahamować realizację planów podniesienia dobrobytu narodu. Trwała normalizacja stosunków międzynarodowych, zmniejszenie wydatków na cele wojskowe a zwłaszcza urzęczystwienie powszechnego i całkowitego rozbrojenia na podstawie odpowiedniego porozumienia między państwami, dałoby możliwość znacznego przekroczenia planów podniesienia stopy życiowej ludzi pracy”.

Zastrzeżenie powyższe jest jeszcze jednym dowodem jak szerze Zw. Radziecki zainteresowany jest w odprezeniu międzynarodowym. We współczesnym świecie jedna z różnic między socjalizmem a kapitalizmem polega na tym, że w socjalizmie zbrojenia sa niechętnie przyjmowanym cieżarem narzuconym przez warunki zewnętrzne, w kapitalizmie zaś sa one zrównem zbrojami dla wpływowych kół monopolistycznych i środkiem nakrecania koniunktury gospodarczej. Socjalizm zainteresowany jest w rozbrojeniu, kapitalizm we wzmaganiu wyścigu zbrojeń. Stad tytuł tego artykułu: polityka o długim i krótkim oddechu. Niewątpliwie zbrojenia, ta polityka zadyskta, bez żadnych dalekich widoków prócz perspektywy wojny, czvli samozagładę.

Różnice tych dwóch polityk widać dobrze na przykładzie sprawy Niemiec i Berlina. Wysunięte przez państwa socialistyczne propozycje zawarcia traktatu pokojowego z obu państwami niemieckimi — z NRD i NRF — wywołało na Zachodzie histerię wojenną, taką głośną, że ludzie o słabych nerwach i słabej głowie mogli dojść do wniosku, iż istotnie świat stoi w przedniej wojny atomowej. Wojny o co? — Na to pytanie nikt po zachodniej stronie konkretnie odpowiedzieć nie potrafił, ponieważ propozycje i kroki podjęte przez kraje socialistyczne mają cele wyłącznie pokojowe, zmierzające do położenia kresu tym procesom na terenie Niemiec, które pokojowi zagrożają.

Rozmawiając z dziennikarzem amerykańskim Pearsonem w ostatnich dniach sierpnia premier Chrushczow powiedział raz jeszcze: „Pragnie jeszcze raz podkreślić, że zmierzamy do likwidacji pozostałości drugiej wojny światowej, chcemy by atmosfera w Europie, a więc i na całym świecie oczyściła się...aby ludzie żyli bez strachu przed wojną”. W tej samej rozmowie premier radziecki stwierdził, że ZSRR gotów jest udzielić odpowiednie gwarancje Berlinowi zachoñemu jako wolnemu miastu, gotów jest zgodzić się, by dla wzmacnienia tych gwarancji stacjonowały w Berlinie zachodnim symboliczne kontyngenty wojskowe czterech wielkich mocarstw oraz osiągnąć porozumienie z rzadem NRD w sprawie swobodnej komunikacji tych kontyngentów wojskowych. Równocześnie Chrushczow ponownie oświadczył, że Związek Radziecki gotów jest w każdej chwili rozpoczęć rokowanie z Zachodem.

W momencie, gdy piszemy ten artykuł odnosi się wrażenie, że wrzawa wojenna rozpoczęta przez Zachód, przede wszystkim przez NRF, zaczyna przycichać, że pomalutku zwyciężać zaczyna rossadek. W ciągu ostatnich tygodni sierpnia okazało się, że światowa opinia publiczna bynajmniej nie ma zamiaru okłaskiwać krzykaczy wojennych, ani „dziesięciu Brandta” ani „żelaznego Adenauera”, a przeciwnie odwraca się od nich, domaga się rokowania i odpreżenia. Szczególnie znamienny w tej sprawie był głos premiera Indii Nehru. Ogólnie szanowany przywódca ogromnego kraju, daleko położonego od Europy i absolutnie w kwestii Niemiec bezstronnego, oświadczył, iż nie widzi sposobu rozwiązania sprawy Niemiec i Berlina bez uznania przez Zachód polsko-niemieckiej granicy na Odrze i Nysie. Oświadczenie Nehru, złożone w parlamentie indyjskim w przededniu konferencji państwa zaangażowanych w Belgradzie, było pośrednio stanowczym potwierdzeniem odwetowców bośniackich i apelem do mocarstw zachodnich, by nie kierowały się w swej polityce europejskiej agresywnymi poczynaniami Adenauera.

Należy oczekwać, że w niedługim czasie rozpoczęta się poważne rokowanie Wschód-Zachód w sprawie niemieckiej. I z całą pewnością — choć możemy mieć jeszcze chwilę niebezpieczną — polityka pokoju, polityka długiego oddechu, okaże się skuteczniejsza od polityki awan-

DOMINK HORODYNSKI

Kosmiczne niespodzianki jakimi od kilku lat zadziwiają świat uczeni radzieccy przyzwyczaiły nas już do swojej niezwykłości. Udane loty radzieckich sputników i rakiet kosmicznych sprawiły, że lot człowieka na Księżyca przestał już być dla nas fantazją. Czekamy teraz tylko kiedy nastąpi to wreszcie sensacyjne wydarzenie. Ale przecież każdy kolejny krok uczonych radzieckich jest nowa, coraz większa sensacja; każdy z nich pozwala przecielić stopniowo rozwijającą zagadki i usuwać niebezpieczeństwa jakie kryje w sobie długotrwała podróż człowieka w Kosmos.

Zanim zdolaliśmy ochłonąć z wrażenia po wspaniałym locie Gagarina, świat usłyszał z Moskwy nowe nazwisko: mjr Herman Stiepanowicz Titow. Nieznany dotąd nikomu poza najbliższym, młody radziecki oficer lotnictwa urósł na bohatera całej kuli ziemskiej.

On pierwszy spędził w Kosmosie całą dobę, pierwszy z ludzi podziwił kilkakrotnie w ciągu jednego dnia wschód i zachód słońca, pierwszy okrążył Ziemię 17 razy. On także po raz pierwszy sterował statkiem kosmicznym, który posłusznie poddawał się jego woli. Tak jak my na Ziemi odzywiali się, pracowali, słuchały przez radio swoich ulubionych walców Straussa, spały. Zachowywały się wówczas tak spokojnie jak gdyby był jednym z nas, tu na Ziemi. Jego serce było pewnym, normalnym rytmem. Musiał być w doskonałym nastroju kiedy przed snem przekazywał Moskwiaczom słowa: „Róbcie co chcecie — ja idę spać — dobranoc”.

Ileż wzruszającej treści zawarł w tych zwykłych, codziennych słowach. Powiedzieć tak mógł tylko człowiek przekonany do końca o swym bezpieczeństwie, pełen wiary i zaufania do ludzi, którzy powierzyli mu jedyne w

swoim rodzaju zadanie, przekonany o pomyslnym zakończeniu lotu.

Tak też się stało. Po wykonaniu zadania „Wostok 2” wylądował szczęśliwie na nadwodzińskich stepach, a jego pasażer przedstawił się z uśmiechem zbranej ludności: „Jestem Herman Titow”. Wkrótce potem mieszkańcy Moskwy entuzjastycznie witali swego drugiego kosmonautę, któremu przyznano tytuł Bohatera Związku Radzieckiego i najwyższe odznaczenie państwowego „Złotą Gwiazdę”.

Podczas trwania lotu uczeni radzieccy bez przerwy kontrolowali funkcjonowanie organizmu człowieka w warunkach długotrwałego stanu nieważkości. Mjr Titow dowiodł, że człowiek z powodzeniem może przebywać przez dłuższy czas w Kosmosie bez szkody dla zdrowia. 700 tys. kilometrów, jakie przeleciał mjr Titow to odległość od Ziemi do Księżyca i z powrotem. Tak więc pytanie: czy człowiek wytrzyma podróż na Księżyca? — zostało przez naukę radziecką rozstrzygnięte, a kosmonaucie zapewniono całkowite bezpieczeństwo.

Możemy się spodziewać, że za kilka miesięcy pierwszy człowiek, a nie ulega najmniejszej wątpliwości, że będzie nim Rosjanin przekaże nam swoje bezpośrednie obserwacje z podróży wokół Księżyca. Już wkrótce natomiast wystartuje w Kosmos radziecki statek z wieloosobową załogą uczonych.

Waśniejsze jednak wydaje się być dzisiaj to, że wyczyn mjr Titowa to jeszcze jedno wezwanie ze strony Zw. Radzieckiego do zaprzestania wyścigu zbrojeń, do zaniechania wojen. Niech nauka służy pokojowi. Niech geniusz ludzkiego umysłu pracuje dla triumfu ludzkości, a nie jej zagłady.

J. N.

Z ostatniej chwili

DELEGACJA PARTYJNO-RZĄDOWA Z WŁ. GOMUŁKĄ UDA SIĘ DO CSRS

Na zaproszenie Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Czechosłowacji i rządu Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej uda się w drugiej połowie września br. z wizytą przyjazni do Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej delegacja partyjno-rządowa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, na czele z I sekretarzem KC PZPR Władysławem Gomułką.

VZACNY HOST

na pozwanie vlády PLR navštívil Polští prezident republiky Ghana Dr. Kwame Nkrumah v spravedle dálších osobnosti. Jeho návštěva v Polsku bola výrazom vzájomných přátelských vztahov medzi oboma krajinami, tak v oblasti politickéj ako v hospodárskej a kultúrnej. Prezident Nkrumah bol vyznamenaný „Krížom Wielkim Orderu Odrodzenia Polski“.

CELE JAPONSKO uctilo 16. výročie tragédie Hirošimi a Nagasaki, obete atómových bomb.

PONAD 3 840 mln. kredytów długio i średnio-terminowych wypłaciły rolnikom spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe w I półroczu br. na rozwój produkcji roślinnej i zwierzęcej.

14 TYS. MŁODZIEŻY rozpoczęło naukę w nowym roku szkolnym w średnich szkołach mechanicznych w Polsce. W 128 szkołach różnych specjalności młodzi przygotowują się do zawodu pielęgniarek, potożnych, techników dentystycznych i laborantów. W 70 szkołach pielęgniarskich kształci się łącznie ok. 65.000 tys. dziewcząt.

ZENEVSKÁ KONFERENCIA o Laose dosiahla jednomyselnú dohodu výzve k všetkým vládam, aby uznali a respektovali jednotu, zvrchovanosť a neutralitu Laosa.

NA CELEJ KUBE sa skončila výmena bankoviek prevedená podľa zákona vydaného revolučnou vládou. Cieľom výmeny bolo znemožnenie kontrarevolucionistom poškodenia kubánskeho hospodárstva.

WROCŁAWSKIE ZAKŁADY PAPIERNICZE planują rozpoczęcie produkcji papieru z celulozy otrzymywanej nie z drewna ale ze stomy. Obecnie opracowywane są projekty nowych hal produkcyjnych. Wiadomość ta wywołała sensację w przemyśle papierniczym.

ČESKOSLOVENSKÉ nákladné autá sú exportowane do 54 štátov sveta.

FRANCÚZSKO oznámilo zrušenie tzv. „Zastavenia pařby“ ktoré Francúzsko v Alžírsku jednostranne vyhlásilo 20. mája t.r.

TRANSEUROPEJSKI rurociąg naftowy „Przyjaźń“ budowany przez Zw. Radziecki przešiel już najtrudniejszy odcinek Karpaťa i zbliża się do granicy z CRSS.

A. MIKOJAN prvý námestok predsedu vlády SSSR navštívil Japonsko. V Tokio zúčastnil sa slávnostného otvorenia Sôsietkej obchodnej a priemyselnej výstavy.

RAMESZWARI NEHRU, znanej działacze społecznej Indii, wręczona została w Moskwie Międzynarodowa Nagroda Leninowska „Za utrwalenie pokoju między narodami“.

Wielki Konkurs „Zivota“ JUŻ TERAZ nie zwlekając ani chwili zdobywaj prenumeratorów „ZIVOTA“ NA 1962 ROK. Zyskanie prenumeratorów na cały 1962 r. daje prawo do udziału w Wielkim Konkursie z cennymi nagrodami

NAGRODY NA KONKURS „ZIVOTA“ UFUNDOWAŁO TOWARZYSTWO SPOŁECZNO-KULTURALNE CZECHÓW I SŁOWAKÓW W POLSCE I REDAKCJA W SPRAWACH KONKURSU PRZEWODNICZĄCY KÓŁ TSKCIS WINNI SIE KIEROWAĆ WYTYCZNYMI ZAWARTYMI W LIŚCIE OD REDAKCJI.
Szczegóły w następnym numerze „Zivota“.

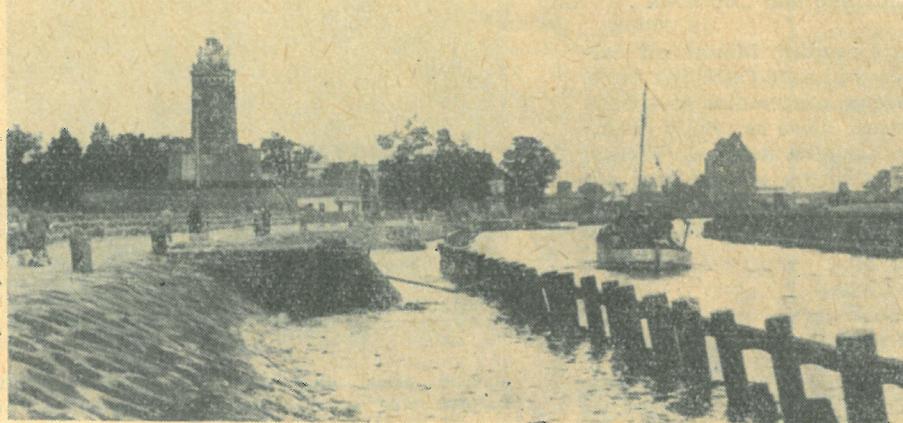

KOŁOBRZEG

Podivné dojetí, zabarvené zvědavostí, se mne zmocnilo, když jsem jel do Kołobrzegu. Navštívil jsem toto město už jednou, v 1948 roce. V paměti mi pozůstal neutěšený obraz mrtvých ulic, nekončící se hromady kamene a cihel. Místy tráva spálených domů, vitající vzácné příchozí nepřátelskou slepotou dálno mrtvých oken.

Divoké býli porušující rumiště, chvělo se pod nárazy větru jako lány obilí. A to hluboké, níčím nerušené ticho mi tak nějak, s tím vším dohomady, připomínalo tázivou atmosféru hřbitova. Sem tam mezi zříceninami proklouzl nějaký ten obyvatel města, který musil být opravdu velmi odvážný, že se rozhodl usítit sev této samotě. Když se stínivalo, vše halila neproniknutelná tma.

A tak žilo toto polomrtvé město v jakémži nepochopitelném zapomenutí, pouze vzácně bylo citováno jako místo historické — v 1945 r. po kravavých bojích s Němci, vojáci I. armády Vojska polského tu vhodili do vln Baltu bíločervený prapor.

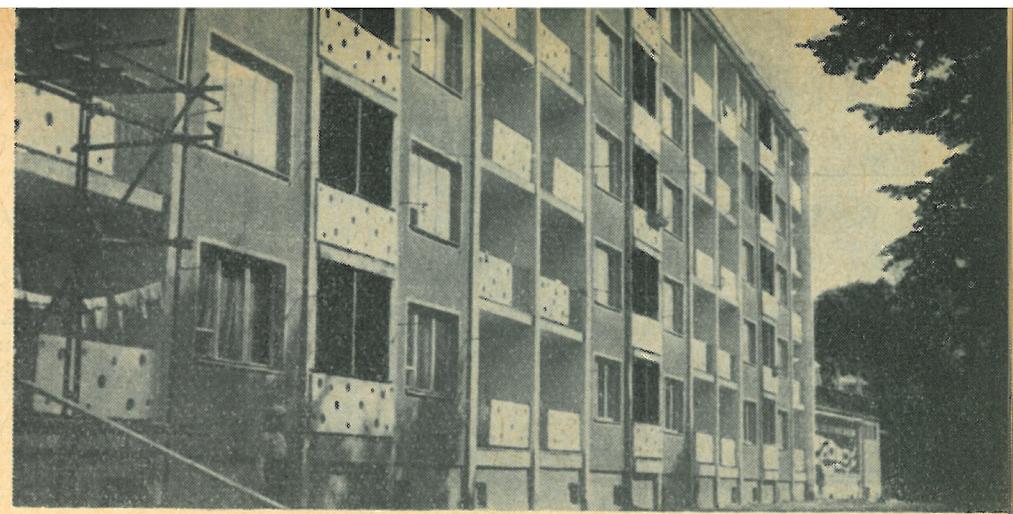
Byla to obrovská práce a námaha, než do přístavu veplula první loď

Teprve rok 1957 změnil podstatně poválečné jednotvárné dny Kołobrzegu. Usnesením Ekonomické komise Rady ministrů byly přiznány obrovské dotace, určené na výstavbu města a přístavu. V březnu 1960, díky usnesení Předsednictví vlády, byl vzkříšen k životu překládkový přístav, jehož provoz se začal za dva měsíce.

Když jsme minuli městskou bránu moji zvědavost vystřídal údiv. Po obou stranach ulice pily se rady nových obytných domů, místy zpestřené šachovnicemi lešení a moderní, hezky upravené výstavní skříň lákavé početné chodce.

Obnovený Kołobrzeg bude jedním z největších lázeňských středisek v Polsku, jsou tu totiž bohatá slaná zřídla a léčivá rašelina. Nejstarší dějiny Kołobrzegu, podle historických pramenů podávají, že už v X. a XI. století se místní lid zabýval odpárováním solanký a vývozem soli do baltických států. Postupem doby tento výdělek zanikl, poněvadž se málo vyplácel a nové prameny léčivých vod daly základ lázeňskému charakteru města. V přírodozáchranných ústavech budou léčeny, kromě jiných, choroby výměny látkové, TBC, choroby cest dýchacích, chudokrevnost, a ženské nemoci.

Uskutečňování usnesení, vykájajícího se znovuvybudování Kołobrzegu začínalo se těmi nejprimitivnějšími zajišťovacími pracemi. Opravováno tedy zachované vzácné domy, zaplatováno dřevěné střechy, upevňováno rýny, vyvázeno množství navážky. Na pláně města, který byl rozložen v urbanistické pracovně, začínaly se celé, velké úseky, označené „zřízeniny“; zaplnovat červenými kolečky — znaky výstavby.

Inž. Wędziakolski prohlašuje s netajenou pýchou: do 1965 r. bude ukončena výstavba středu města, bude předán hypermoderní hotel. V blízkosti krásné kołobrzeské pláže bude postaven lázeňský dům a dva přírodoléčebné ústavy, otevřené po celý rok, dále kempingové městečko pro 4000 osob. V obytných čtvrtích, které se právě staví, bude bydlet několik tisíc nových nájemníků. V 1980 r. bude v Kołobrzegu 40 tisíc obyvatel a dalších 10 tisíc letníků. Jestíže uvážíme že dnes je v Kołobrzegu 18 tisíc obyvatel, bude to vysoké procento vzrůstu. Každá čtvrť bude mít vlastní školu a plný sortiment komunálních podniků.

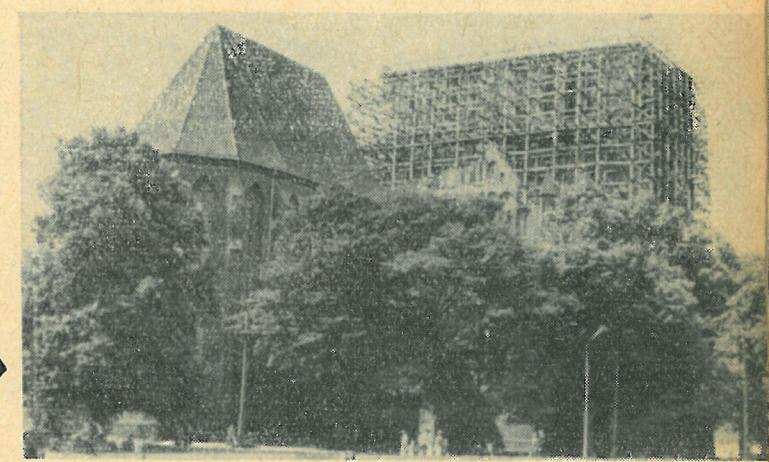
Druhou důležitou otázkou, před níž stojí Kołobrzeg, je rozšíření přístavu, tak, aby se stal významnou obchodní základnou. V nejbližší pětiletce bude zmodernizován a bude nejdůležitějším obchodním polským přístavem u Baltského moře. O všech novostech v přístavě mne podrobň poinformoval každý přístav.

Od května 1960 bylo tu naloženo asi 300 lodí. Prozatím kołobrzeským přístavem protéká pouze exportní polské uhlí do baltských států. Předpokládá se, že v nejbližších letech bude přístav přizpůsoben k vývozu hospodářských plodin z úrodných půd pozaňského a koszalińského kraje. Bude rozšířen také přístav rybářský a dva rybářské podniky, „Barki“ a „Bałyk“, a tím bude dána možnost k lovení ve velkém ve vodách Severního moře.

Není tomu tak dávno, a přístav byl ještě blokován zatopenými vraky lodí, pln bahna, nábřežní bariéry a překládací zařízení bylo zničeno. Byla to obrovská práce a námaha, než do přístavu veplula první loď — kývačka kapitán přístavu.

Ze slov lidí, kteří tu kdysi malezli pouze zbořeniště a kteří s neslychanou tvrdohlavostí navrázejí město do života, zaznívá hrđost a radost nad tím co už bylo uděláno, a také nadšení a chuť učinit z Kołobrzegu skutečnou perlou polského pobřeží. Už dnes můžeme ocenit a uvěřit v uskutečnění těchto plánů, zvláště, když se díváme na stále hezčí Kołobrzeg a pracovní nadšení.

Text a foto: JERZY NOCUN

Kołobrzesk občane dostávají krásné bytové jednotky v nových budovách.

Pamětihodný klášter v Kołobrzegu se opravuje

DÔLEŽITEJŠIE FAKTY DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY

V období pred Druhou svetovou vojnou vznikli nebezpečné vojnové ohniská: hitlerovský a taliansky fašismus ako aj na Dalekom východe miliaristické Japonsko. Nakoľo nebolo včas zabránené agresívne počinanie Nemecka, Talianska a Japonska, zaostrielo toto medzinárodnú situáciu a umožnilo zorganizovanie agresívnych sil v podobe tzv. osi Berlin — Rím — Tokio a konečne dovedie k výbuchu II. svetovej vojny dvadsať rokov po podpisu Versailleskej zmluvy. Uvádzame niekoľko dôležitejších dátumov a faktov spojených s II. svetovou vojnou:

Rok 1933.

„NEOHRANIČENÝ TEROR HNEDEJ NÁKAZY, ZÁNIK POSLEDNÝCH POZOSTATKOV PRÁV ROBOTNICKÉJ TRIEDY, NEZADRŽATEĽNÝ KURZ NA IMPERIALISTICKÚ VOJNU — TOTO VŠETKO JE PRED NAMI.“ (z výzvy Komunistickej strany Nemecka 30. januára 1933).

— Hitler nadobúda úplnu moc, pretvárajúc Nemecko na fašistický štát,

— Nemecko a Japonsko vystupujú z Ligi Národov,

— V Československu vzniká „Sudeten Deutsche Partei“ ktorej vodecom stáva sa hitlerovský agent Konrad Henlein,

— NSDAP rozpúšta ostatné politické strany v Nemecku.

Rok 1934

„MUSÍME ODHALOVAŤ PRED MASAMI BEZOČIVÝ POLITIKU ZBROJENIA A VOJNOVÉ POČINANIE NEMECKÉHO FAŠIZMU“ (Ernst Thälmann)

— 26. januára Nemecko uzavrelo s Poľskom zmluvu o vzájomnom neutolení, ktorá stala sa základom prohitlerskej sanačnej politiky,

— 30. júna, na Hitlerov rozkaz, Göring a Himler za pomoc Gestapa, pod zámlenkou ozbrojeného puču SA, vráždia šéfa štáb Röhma a všetkých nepohodlných vodecov SA,

— 25. júla tzv. „Nemecký klub“ vo Viedni ako aj ilegálna v Rakúsku hitlerovská strana previedli nepodarený puč proti rakúskej vláde. Vraždia rakúskeho kancelára dr. Engelberta Dollfusa,

Rok 1935

„NEMECKÝ FAŠISMUS.. JE VLÁDNYM SYSTÉMOM POLITICKÉHO GANGSTERSTVÁ“ (Georgi Dimitrov).

— Hitler povoláva k životu rasistické, norimberské zákony, ktorých autorom je Hans Globke, neskôr organizátor hitlerovských zločinov v Poľsku, dnes osobný tajomník kancelára Adenauera,

— 16. marca, v rozpore s Versailleskou zmluvou Hitler zavádza v Nemecku všeobecnú vojenskú povinnosť,

— 4. októbra Taliansko zaútočilo na Abesínu. Západní diplomati z Pierre Lavalom na čele ponechávajú bezbran-

Rok 1936

ný africký štát ako korist talianskemu fašizmu.

Povzbudené bezrestnostou zločinov, môžu fašisticke bandy natiahnut ruky... po nezavislosti polského národa...“ (z Manifestu Dąbroszczakov — 1936).

— 7. marca nemecké vojsko vkrčili do Porynska, zdemilitarizovaného na základe Versailleskej zmluvy,

— 2. júla Nemecko podpisuje dohodu, v ktorej zaručuje Rakúsku úplnú suverenitu,

— v júli Nemecko a Taliansko začinajú ozbrojenú intervenciu v Španielsku, podporujúc týmto spôsobom fašistickú vzburou generála Franca,

— Nemecko a Taliansko uzavreli medzi sebou agresívny pakt tzv. „Os Berlin — Rím“, prvý z celej rady uzavretých paktov, ktoré dopomohli k vzniku bloku fašistických štátov počas II. svetovej vojny,

— 25. novembra v Berline uzavrelo Nemecko a Taliansko protokominternovský pakt, ktorý si vytýčil ako cieľ spoluprácu v boji proti komunistickej internacionale tzv. Kominterne.

Sein Kampf

KUVAJT

Kuvajt, který má nejvyšší těžbu nafty na Blízkém východě byl v poslední době dějištěm inánsko-britských konfliktů. Britská vojska opět vstoupila do tohoto bývalého protektorátu Velké Británie, pozvána šejkem, kterému se zdálo, že je ohrožen Irákem.

Krátko po prohlášení nezávislosti Kuvajtu Vel. Británií, vystoupil Irák s požadavky teritoriálními, odvolávají se na někdejší rozdělení území z údobí otomanské vlády turecké. Vláda Iráku prohlásila Kuvajt integrální částí Iráku, současně obvinivši Velkou Britániu, že postoupila bezprávně, když udělila Kuvajtu nezávislost. Současně Irák prohlásil, že v nejbližší době bude uskutečněno připojení Kuvajtu k jeho území. Ve skutečnosti nezáleží Iráku na území Kuvajtu, ale na naftě. Získáním Kuvajtu by byl Irák třetí naftovou velmoci na světě.

Neočekávané vystoupení Iráku zneklidnilo vládu Kuvajtu, šejka Abdulla al Salim al Sabaha, a také Anglie, poněvadž „British Petroleum“ má 55% podíl koncernu „Kuwait Oil Company“.

Šejk Kuvajtu dostává za odstoupení nalezišť nafty anglo-americkým koncernům v 1946 r. 1/3 všech zisků z těžby nafty. Vystoupení Iráku by ochuzovalo soukromou kapsu šejka, do níž denně vtéká milion dolarů, a proto pozval okamžitě britské desantní oddíly, vždy připravené k intervenci. První oddíly vystoupily v Kuvajtu z mateřské lodi „Bulwark“.

V Kuvajtu zapanovalo horečnaté ovzduší. Miniaturní naftová velmoc se odvolala k Bezpečnostní radě OSN. Jak víme, tato obžaloba nebyla dosud vyřešena konkrétním spůsobem. Vystoupení SRA v Radě bezpečnosti, které se týkalo okamžitého stažení britských oddílů z Kuvajtu, nezískalo většinu hlasů, poněvadž hlasování bylo ovlivněno stamoviskem západních mocností. Ve skutečnosti se jedná o ochranu britsko-amerických zájmů, roční příjem z Kuvajtu činí 70 milionů tun vytěžené nafty.

Hlavní náměstí EL-Kuvajtu

Sejkovství Kuvajt se rozkládá na poloostrově Arabském, v jeho východní části, na severozápadním pobřeží Perského zálivu. Jeho rozloha činí 20.719 km², je téměř úplně bez vody s několika oázami. Nedostatek vody brzdí rozvoj zemědělství, chov dobytka má formu kočovného pastýrství a omezuje se pouze na ovce, kozy a velbloudy. Toto území obývá 205.000 obyvatel.

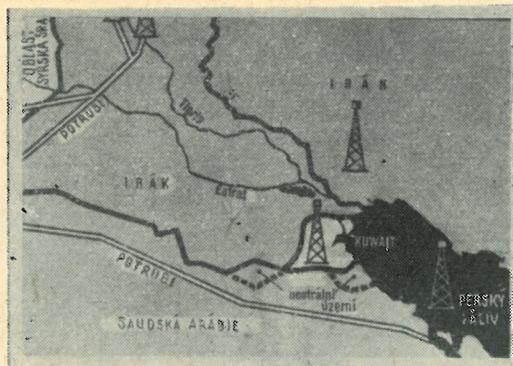
Podél celého pobřeží se domorodci žijí lovem perel a domácí výrobou koberců. Kromě těžby nafty neexistuje v Kuvajtu žádný průmysl.

Hlavním městem Kuvajtu je EL-Kuvajt se 120.000 obyvateli. Je tu tedy shromážděna vše než polovina obyvatel země. Město je rozdeleno na dvě odlišné části: starou, přístavnou část a moderní město, jehož výstavba trvá 10 let, od chvíle, kdy se začalo těžit nesmírné přírodní bohatství – nafta.

Večer září hlavní ulice města barevnými neóny a ustí tu nejmodernější automobily, které jsou vlastnosti šejka a zaměstnanců naftových koncernů. Ve městě panuje živý obchodní ruch, město je zvolněno z celého poplatku a importuje tedy všechno zboží, potřebné obyvatelům, dokonce i pitnou vodu, ze sousedního Iráku.

Druhým, pokud jde o velikost městem, je EL-Džahara (10 tisíc obyvatel) s přístavem Kosimou.

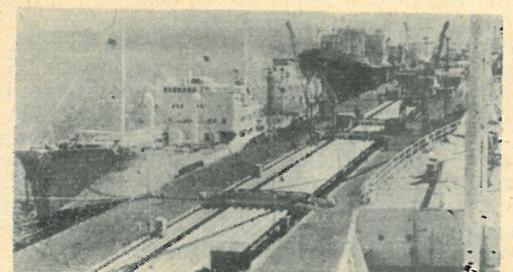
Vládu drží v rukou šejk Abdullah al Salim al Sabah, který je považován za nejbohatšího muže světa. Ohromným bohatstvím Kuvajtu je blaho-

slavený písek, ukrývající zřídila nafty. Hlavní naftová pole se rozkládají v burganské oblasti a mají přímé potrubní spojení s přístavem Mina el-Ahmadi, ze kterého tankové lodě dopravují naftu téměř do všech světadílů.

15 let se rozrůstá naftový průmysl Kuvajtu. Dnes je tento stát 4. místem na světě pokud se týče výtěžku nafty. Naftové bohatství bylo vypočteno a odhadnuto na 8.268 miliónů tun, roční výtěžní kapacita činí 70-85 miliónů tun.

Nesmírný zisk z kuvajtské nafty neslouží k dobru kuvajtského národa, který je stejně ubohý jako před 200 léty a jeho životní podmínky jsou neobyčejně primitivní. Obohacují se pouze anglo-americké naftové koncerny a šejk Kuvajtu.

Z naftového přístavu Mina-el Ahmadi teče do světa „tekuté zlato“ Kuvajtu. V přístavu kotví obrovské tankové lodi, americké, anglické a jiné, často s nosností větší než 40.000 DWT.

PŘÍSTAV V ROSTOCKU

je nyní největším v NDR. V minulém roce jej navštívilo 480 obchodních lodí z více než 20 zemí.

ZA 6 MILIONOV DOLAROV

predalo Japonsko USA ostrov Bonin. Spojené státy americké učinili z tohoto ostrova svoju vojenskú základňu.

NASE LODENICE

postavily v r. 1946 2 lodě o celkové nosnosti 5,1 tis. DWT. V r. 1960 činila výrobní kapacita již 59 lodí, o celkové nosnosti 25 tisíc DWT. Předtím plány predviděly, že v roce 1965 dosáhne kapacita loděnic 448 tisíc DWT.

NA XXX. MEDZINÁRODNOM POZNANSKOM TRHU

zúčastnilo sa 57 krajín. Obchodné obraty ve výtrhové dvojnásobne prevýšili vlnajšie. Poľsko uzavrelo obchodné smluvy s více než 40 krajinami. Celková bilancia obchodných obratov Československa na poznanskom výtrhu dosahuje výšku 360.000.000 korún.

NOVÉ SZTUCZNE JEZIORO

powstaje w miejscowości Brody Ilżeckie przy zaporze na rzecze kamiennej. Główne roboty przy nowej zaporze zostały już zakończone. Woda z utworzonego zbiornika pobierana będzie do budowanego w Żębcu zakładu wzbogacania piasków żelazistych. Na brzegami sztucznego jeziora zostanie utworzony ośrodek wypoczynkowy dla pracowników hut. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim i Fabryki Samochodów Ciezarowych w Starachowicach. Do budowy zapory użyto około 125 tysięcy ton betonu i ziemi.

V BIZERTE

zatiaľ utichla palba. Francúzska agresia v Bizerze napriek maticařstvu západních štátov – sa dostala na program OSN.

Francúzske vojská nadále zo-stávajú na svojich poziciach a neprestávajú terorizovať tunijské obyvatelstvo. Iud všetkých socialistických krajín so-lidaruje sa s Tuniskom v jeho spravidlivom boji proti kolonizátorom. Na stranu Tu-niska postavili sa aj všetky arabské krajiny, tisíce dobro-volníkov hlásia sa na pomoc Bizerze.

NOVÁ KONZSKÁ VLÁDA na-riadiła prepustenie všetkých politických väzňov, zrušenie dopravných obmedzení vo vnútrozemí Konga a odvola-nie vojenskej kontroly na le-tiščach a v přístavoch.

LIGA ARABSKA uchvalila rezolucię wzywającą do udzie-lania wszechstronnej pomocy przez kraje Arabskie walca-cemu narodowi tunezyjskiemu przeciwko agresji francuskiej.

PROTI KUBE

cvičila sa na Floride nové protikubánske jednotky kontrarevolu-cnej organizácie, skladajúcej sa zo žoldin-rov rôznych národností amerického kontinentu. Pripravovaní sú na di-verzantské akcie proti Kube.

UZEMÍ SOVĚTSKEHO SVAZU

bylo za účelem zjedno-dušení řízení hospodářství rozděleno na 17 hospodářských oblastí. Nové rozdělení zahrnuje – 10 hospodářských oblastí v RSFSR, 3 oblasti na Ukrajině, 1 v Kazachstánu a 3 v re-publikách.

ZE ZIVOTA STRANY

Každý pátý inženýr v průmyslu a každý třetí technik je členem PSDS. Celkem je ve straně 75.000 inženýrů a techniků.

V SSSR PRIBYLO LONI TEMĚR 4 MILIONY OBYVATELU

Za rok 1960 činil v Sovětském svazu 3 828 000 osob. Je to vůbec nejvyšší přírůstek obyvatelstva za celá léta

sovětské vlády a rovněž nejvyšší mezi hospo-dářsky vyspělými státy.

Pro názornější představu lze uvést, že té-měř 4 miliony osob jsou obyvatelé celého Finska.

VOJNOVÝ ZLOCINEC EICHMANN

sa teraz každý deň snaží pred Jeruzalem-ským súdom zmenešiť svoju vinu. Odmieta všetky dokumenty a tvrdí, že všetko čo je v nich uvedené nie je pravdou. Darmo – slo-vá nezmyjú vinu.

OD 1. JÚLA

začalo sa súťaženie medzi železičarmi Poľsku, CSSR, NRD, MRR a Bulharska o najlepší chod medzinárodných rýchlikov a ná-kladních vlakov podľa prešného grafiku.

NA ORAVSKÉJ PRIEHRADE

vyrastá rekreačné a športové stredisko. K tábora a stanovému mestečku pre 500 turistov pribudlo ďalších 10 švédskych domčekov v ktorých nájdete ubytovanie 200 ľudí. Na jeseň bude ukončená bu-dova hotelu „Cierna Orava“.

TIEŇ HÁKOVÉHO KRÍŽA

Uplynulo len šestnásť rokov od podpisania hitlerovským vojenským veliteľstvom aktu porážky, dokumentu o bezpodmienečnej kapitulácii, keď opäť sme svedkami renesancie hitlerizmu v Nemeckej spolkovej republike. Početné odvetné, šovinistické a revisionistické organizácie pôsobia pod ochranou a patronátom kancelára Adenauera. Proti záujmom nemeckého národa, proti záujmom svetového mieru pokračuje sa v uskutočňovaní politiky ozbrojeného pochodu na východ. Hitlerovská politika, zjazdy revisionistických organizácií tých istých ľudí spod znaku hákového

„Dve návštevy“
Včera: anglickí vojaci v hitlerovskom zajatí
Dnes: Bundeswera na cvičení v Anglicku

kríža, neskončili sa na úpadku III. ríše, ale prevzala ich vláda NSR ako dedičstvo po nemeckom fašizme.

V dňoch 22. výročia vtrhnutia hitlerovských húfov do Poľska a roznietenia Druhej svetovej vojny, a pamäti tých, ktorí toto obdobie prežili, ožívajú fakty, ktoré mali tragickej vplyv na osudy mnichových národov, národov prenasledovaných a vyvražďovaných behom dlhých rokov hitlerovskej okupácie. Dvadsať dva rokov je obdobie, v ktorom vyrástlo nové poko-

republiky, keď nemeckí politikovia a ministri, ľahké povojnové podmienky vysvetľovali obyvateľom ako výsledok krvidiacej Nemecko Versailleskej zmluvy a vrátením Poľska územia, ktoré obsadili počas delenia Poľska junkri a dôstojníci, ktorí sa nechceli zmieriť s prehratím vojny, buržuázia, nezamestnaní vojenskí veterani a agitáciou ovplyvnená mládež zakladali „Freikorpsy“ nacionalistické „Stahlhelmy“, „Bundy“ ako aj iné organizácie. V takomto ovzduší NSDAP mala príaznivé podmienky rozvoja a mohla si utvoriť z radov malej buržoázie bojovú organizáciu SA, vraj pre ochranu verejných schôdzok strany. Veliteľom štábua SA je menovaný hitlerovský činiteľ Ernst Röhm. V novembri roku 1923 organizuje Hitler v Mnichove štátneho prevratu. Tentokrát Hitler je ešte príliš neznámy v kruhoch nemeckých finančníkov a Reichswery, nezískal podporu a puč upadol, spôsobiac na obdobie dvoch rokov rozpustenie NSDAP. V tom období Hitler píše „Mein Kampf“ (môj boj) — program NSDAP, v ktorom formuluje šovinistický a rasistický program nemeckej hegemonie v Európe. O dva roky neskôr po nepodarenom puči, NSDAP vystupuje ešte silnejšia. Roku 1925 bola založená ozbrojená organizácia NSDAP tzv. Schutztafel „SS“, najzločinnejšia organizácia na svete, ktorej veliteľom od roku 1929 bol preslávený gestapovský kat — Heinrich Himmler.

Hitler šermujúc demagógiou roznecuje nacionalistickú náladu. NSDAP stáva sa spoločným menovateľom najrôlenejších nacionalistických a fašistických organizácií, od ktorých sa chmýrilo vo vtedajšom politickom živote Nemecka, a ktorých heslom bolo „getrennt marschieren, gemeinsam schlagen“ — zvlášť pochodoval, spoločne udierat.

Vo voľbenných pretekoch roku 1933 všetky tieto organizácie ako stoky vtekajúce do spoločného kanála, boli pohľtené NSDAP. Boj proti komunizmu vedený nacionálnym socialismom zaistuje Hitlerovi podporu veľkého kapitálu a Reichswery. V januári roku 1933 Hitler preberá moc ako rišsky kancelár. Funkciu rišskeho prezidenta vykonáva vážne nemocný feldmaršál Paul Hindenburg.

Rok 1933 bol medzníkom v dejinách Nemecka a stal sa rozhodujúcim pre osudy sveta pred Druhou svetovou vojnou. Bezprostredne po nastolení Hitlerovej vlády, do ulíc miest a mestečiek vtrhli húfy SA útočiace masovo na komunistov a Židov, rabujúc a mlátiac obuškami všetkých tých, ktorí neprejavovali dostatočne

V NSR opäť ožívajú rôzne revisionistické organizácie — zabúdajúc na osud, ktorý stihol ich hitlerovských predchodcov

V posledných dňoch „Tisicročnej Ríše“ Hitler siahal po mládeži, ktorú dnes Adenauer v radoch Bundeswery opäť chce usmerniť na Východ.

lenie, pre ktoré uplynulé udalosti a vojna sú len bleduou spomienkou a historiou. Preto dnes v období opäťovne sa vzmáhajúceho západonemeckého militarizmu, v období vojnových plánov imperialistov a západných pokusov o utvorenie nového „Mnichova“, je účelné si pripomenúť udalosti, ktorých výsledkom bola Druhá svetová vojna a porážka hitlerovského Nemecka.

„Mein Kampf“

Adolf Hitler „osudem určený vodca“ III. ríše objavil sa na aréne Nemecka roku 1919 v úlohe organizátora a od roku 1921 predsedu Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter Partei. V tom období, v ovzduší weimarskej

horlivu nadšenie nad novým poriadkom. Rok 1933 je búrlivý a krvavý, vznikajú koncentračné tábory podliehajúce gestapu. Pochody úderných brigád SA, slávnostné pochody za zvuku vojenských kapiel, záplava vlajok s čiernym hákovým krížom — boli zlovestnou predpovedou upevňujúceho v Nemecku korene systému násilia a teroru. Pomocou vrážd, koncentračných taborov a krutého prenasledovania upevňujú hitlerovci v Nemecku svoju moc. Na uliciach horia hromady kníh, plamene pohlcujú nádherné umelcové diela. O rok neskôr NSDAP zakazuje všetky ostatné politické strany. Zbrojarský priemysel a veľké koncerny začínajú preteky v zbrojení. Hitler, ktorý nechce

s nikým deliť sa o moc, likviduje Röhmu, šéfa 3 miliónových oddielov SA. Vplyvy sa zmešujú v prospech SS. Ked' dni života Hindenburga boli už spočítané, smerujúc k zaisteniu si úplnej moci, Hitler spolu s vládou, ktorá je mu poslušná rozhoduje dňom 1. augusta 1934 spojiť úrad rišskeho prezidenta s funkciou rišskeho kancelára. Prezidentské práva preberá vodca a rišsky kancelár Adolf Hitler. Armáda skladá prísahu do rúk novej hlavy štátu. Hindenbrug vo svojej poslednej vôle prejavil prianie, aby po jeho smrti v Nemecku bola nastolená monarchia. Tá posledná vôle, nezhodujúca sa so zámermi Hitlera, nebola ním nikdy uverejnená.

Smrť Hindenburga odstránila poslednú prekážku na ceste Hitlera do prevzatia plnej a nedeliteľnej výkonnej moci.

Týmto spôsobom Hitler, ktorý mal plnú dôveru a podporu finančnej oligarchie ako aj Reichshwery, zaistil si stanovisko najvyššieho diktátora a rozkazodavcu. Od tej doby rýchlymi krokmi kráča k vojne. Povoláva k životu „Radu obrany Ríše“, mení hospodárstvo krajiny na vojnové, zavádzajú stav vojnovej pohotovosti. Stúpenci Hitlera ozajúmajú hlavné postavenia a funkcie v štátnom aparáte, políciu a vojsku. Hitlerovské orgány útlaku pripravujú sa na budúcu vládu nad svetom pomocou teroru a koncentračných taborov, likvidujúc v Nemecku odporcov fašizmu. Šíria a popierajú rasovú nenávisť. Zároveň získávajú skúsenosti, ktoré v období vojny budú uplatňovať v porazených krajinách. Vojenské štaby vypracovávajú plány podrobenia Európy, ktorých uskutočnenie začína sa anšlusom Rakúska a obsadením Československa.

Západné mocnosti počítali s tým, že podarí sa im skrotiť Hitlera za cenu existencie malých národov. Súdili, že podriadia si fašistické sily a usmernia tieto výlučne na boj s komunizmom, vyvolávajúc útok na Sovietsky svaz.

— 5. januára v Obersalzberg Hitler oznámil Beckovi „Gdansk je nemecký, bude navždy nemecký a skôr alebo neskôr bude prinávratený Nemecku.“

— 14. marca, deň pred obsadením Československa, z vôle Hitlera vznikol bábkový slovenský štát, pod záštitou Nemecka. Prezidentom stal sa kňaz — Tiso,

— 15. marca Hitler pozval Háčha a oznámil mu, že dal rozkaz obsadenia českých zemí z ktorých bude utorený tzv. Protektorát Čechy a Morava.

— 3.55 hodín Hácha a Chvalkovský podpisali dokument odovzdávajúci Československo bez boja Hitlerovi. V tom čase do českých miest a mestečiek vchodovali jednotky Wermachtu.

— 18. marca Anglicko a Francúzsko vo svojich nótach Hitle-

roví obmedzujú sa len na: „neuznávanie situácie vytvorennej Nemeckom v Československu.“

— z 22. na 23. marca Nemci anektujú Krajinskú.

— 31. marca Chamberlain upovedomuje o udelení Anglickom Poľsku záruky nezávislosti. V záruke sa však nespomína nedotknuteľnosť hraníc Poľska. Je to výsledok stanoviska Chamberlaina, ktorý navrhuje Nemcom vyriešenie nemecko-poľského problému cestou rokovania — vytvorenia nového Mnichova.

— 1. apríla Hitler vo svojom prejave v Wilhelmshafene odpovedá Chamberlainovi: „Ak nejaký anglický štátnik predpokladá dnes, že je možné a potrebne riešenie všetkých problémov cestou úprimných rozhovorov a rokovania, chcel by som mu odpovedať: k tomu boli predpoklady pred 15-tymi rokmi“. Hitler navázuje k tomu obdobiu, keď Nemecko bolo ešte slabé.

— 7. apríla Taliansko prepadio Albánsko.

— 2. apríla Hitler podpisuje plán útoku na Poľsko označený krycím heslom „Fall Weis“, ktorého realizáciu určil na september.

— 26. apríla Hitler ruší už nepotrebný pakt o vzájomnom neútočení s Poľskom, uzavretý v januári r. 1934.

— 28. apríla Nemci v memorandum odovzdanom Poľiam žiadajú pripojenie Gdanska k Ríši a vytvorenie koridoru. Sanačná vláda pod nátlakom verejnej mienky odmieta nemecké návrhy. Zároveň sanačná vláda odmieta návrhy SSSR zaručenia nezávislosti a nedotknuteľnosti hraníc všetkým pobačským štátom, SSSR, Anglicku a Francúzsku, teda štátom ohrozeným nemeckou agresiou.

— 23. mája Hitler na tajnej konferencii v Ríšskej kancelárii oznamuje rozhodnutie útoku na Poľsko pričom hovorí: „Gdansk

NAD EUROPÓU

Pasivita Anglicka a Francúzska povzbudila Hitlera, rozhľadla tiež ilúzie poľských sanačných vodcov. Ne-pomohla prohitlerovská politika Becka, poľský národ ovládla viac ako 5 rokov trvajúca noc hitlerovskej okupácie. Za ilúzie svojich diplomatov zaplatili francúzsky národ a anglické mestá. Krvou zaplatili zmučené národy iných európskych krajín, nad ktorimi dlhé roky vládol bič čierneho hákového kríza. Milióny ľudí behom Druhej svetovej vojny premenili hitlerovcov v otrokov. Deportácie do Nemecka, trýznenie vojnovoých zajatcov, masové exekúcie civilného obyvateľstva, krematória, strieľanie rukojemníkov — toto všetko bolo konsekventným programom Hitlera, obsiahnutým v „Mein Kampf“, v ktorom písal Hitler: „Silnejšia rasa bude vytláčať rasy slabšie, lebo sám život zničí absúrdne bariéry tzv. humanity jednotlivcov, aby prerazil cestu humanite Prírody, ktorá ničí všetko, čo je slabé, aby urobil miesto tomu, čo je silné“. Je to zákon džungle, preto nie je prekvapujúce, že spôsobil toľko utrpenia, ničenia a smrti.

Obrahou pred vojnou a utrpením mohol byť jedine spoločný protihitlerovský front spojených demokratických síl Európy, ktorého vytvorenia domáhal sa bezvýsledne Sovietsky sväz. Vlády západných štátov obávali sa domneľného nebezpečia komunizmu, nechceli súhlasiť so spoločným protifašistickým frontom. Politika ústupkov a úsilie odvrátenia fašizmu na útok proti Sovietskemu sväzu, umožnila Hitlerovi rozputanie vojnovej výchriace.

Realizácia hitlerovho plánu ovládnutia sveta — napriek počiatokom úspechom spôsobenými zákerňmi útokmi — dovedla k epilogu v Berline roku 1945, ktorý mal začiatok pod Stalingradom. Najpríseňšia vojna v dejinách ľudstva vyžiadala si viac ako 50 miliónov mŕtvych a viac ako dva bilióny dolárov materiálnych strát.

30. apríla 1945 spáchal Hitler samovraždu v obklúčenom Sovietskom armádou a poľskými vojskami, horiacom Berline. Na zrúcaninách Reichstagu vojak Červenej armády vztýčil vlajku Sovietskeho sväzu.

Sovietske vojská oslobodzujú mestá zmučenej Európy

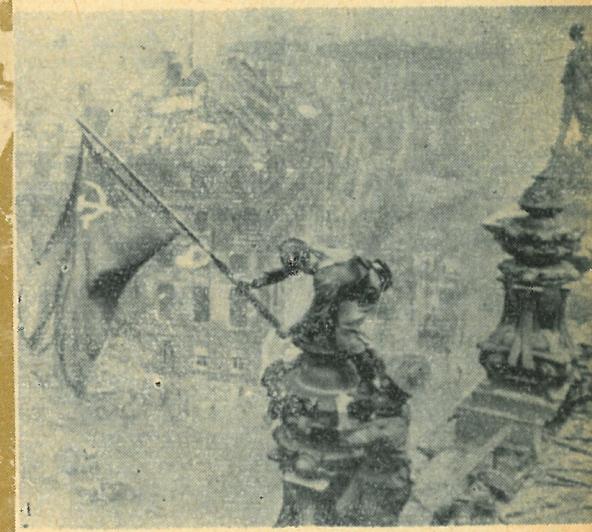
Na berlínskom predmestí v budove bývalej Vojenskej inžinierskej školy, v súlede veliteľstva Sovietskej armády podpisuje sa kapitulácia ozbrojených síl hitlerovského Nemecka. Vo verkej generál Carl A. Spaats — veliteľ strategického letectva Spojených štátov, viceminister Vyšinskij, admirál sir Harold Barrov — sále, vyzdobenom vlajkami štyroch veľmocí zažiarili lustre. Stoly

rópe a generál de Lattre de Tassigny. Vchádza nemecká delegácia, ktorú uvádzajú služobkajúci dôstojník, dbajúci o zachovanie poradia podľa stupňa vojenskej hodnosti: maršál Wilhelm Keitel, generál-plukovník letectva Stumpff, admirál von Friedeburg a ďalších dvanásť generálov a dôstojníkov. Keitel, Stumpff a Friedeburg sedajú k stolu, ostatní stojia za nimi. Na požiadanie mar-

s podpísaním tohto? — pýtajú sa Zukov a Tedder. Keitel stojí vzpriamene vo svojej generáliskej uniforme s najvyššími hitlerovskými vyznamenaniami a s monoklom v oku. Po vypočutí prekladu Keitl odpovedá „Ano, súhlasím“. Na výzvu maršála Sovietskeho sväzu Grigorija Zukova, Keitel prichádza k stolu a trasúcou sa rukou podpisuje dokument o bezpodmienečnej kapitu-

KAPITU-LÁCIA

„Barbarosa“ hitlerovský plán útoku na Sovietsky Sväz končil sa vývesením víťaznej vlajky Sovietskej armády na berlínskom Reichstagu

nachádzajúce sa v sáli, sú pokryté zeleným súknom. Za predsedníckym stolom, ktorý sa nachádza na malom vyvýšení, zaujali miesta: maršál Zukov, maršál letectva, — šef delegácie hlavného veliteľstva expedičných spojenecích síl, sir Arthur W. Tedder, veliteľ spojeneckej flotily v Eu-

ráii. Je — 16.000 hodin. Nemecká delegácia odchádza zo sále. Behom tridsiatich rokov Nemci dvakrát rozpútali vojnovú výchriku, a dvakrát podpisovali akt bezpodmienečnej kapitulácie. Adenauer a jeho stúpenci mali by na to pamätať.

„Prečítali ste doklad o bezpodmienečnej kapitulácii a súhlasite

Oto przykładowo niektóre uchwały podjęte przez Radę NATO w ciągu 12 lat istnienia tej organizacji. Nie są to bynajmniej po sumienia zmierzające co odprze nia...

Styczeń 1950 r.

Na sesji w Waszyngtonie omawiano po raz pierwszy sprawę roli Niemiec zachodnich. Propozycja USA w sprawie remilitaryzacji NRF spotkała się wówczas ze sprzeciwem Francji, wobec którego dyskusję nad tą kwestią odroczone.

Wrzesień 1950 r.

Na nowojorskiej sesji postanowiono remilitaryzować Niemcy zachodnie (Francja ustąpiła) i przyspieszyć utworzenie sił zbrojnych NATO.

je do NATO Grecję i Turcję oraz zatwierdzono program „infrastruktury“ (budowa lotnisk, dróg komunikacyjnych itp. na terytorium europejskich krajów NATO).

Grudzień 1952 r.

Na sesji paryskiej powzięto uchwałę o udzieleniu pomocy Francji w wojnie indochińskiej.

Kwiecień 1953 r.

Na sesji w Paryżu po raz pierwszy poruszono sprawę zbrojeni automowych jako środka kompensacyjnego ewentualne zmniejszenie liczebności wojsk.

Grudzień 1953 r.

Na sesji paryskiej Stany Zjednoczone zobowiązaly się zaopatrzyć kraje NATO w broń rakietową.

Grudzień 1954 r.

Przyjęto uchwałę o opracowaniu planów nowej wojny z zastosowaniem wszelkich środków, nie wyłączając broni atomowej i terrymajordowej.

Grudzień 1955 r.

Zapadła faktycznie decyzja o uzbrojeniu Bundeswehry w broń atomową.

Grudzień 1957 r.

W paryskiej sesji wzield po raz pierwszy udział szefowie rządów państw NATO z Eisenhowerem na czele, zaniepokojeni kryzysową sytuacją strategiczną i polityczną Zachodu oraz osiągnięciami ZSRR w dziedzinie techniki rakietowej. Omawiano sprawę reorientacji strategicznej NATO.

KROK PO KROKU

1940 — hitlerovci pochodusi Parížom
1961 — Bundeswera tentokrát ako „spojenec — NATO“ opäť na uliciach francúzskych miest

Luty 1952 r.

Na sesji w Ottawie omawiano sprawę utworzenia „armii europejskiej“ z udziałem zachodnio-niemieckich sił zbrojnych, przy-

Październik 1954 r.

Na sesji w Paryżu USA prze-forsowały, po flasce Europejskiej Wspólnoty Obronnej, przyjęcie Niemiec zachodnich do NATO.

Grudzień 1960 r.

Na sesji w Paryżu omawiano plan przekształcenia NATO w czwarte mocarstwo atomowe.

ako taký nie je rozhodujúcim činiteľom. Rozhodujúce je rozšírenie nášho životného priestoru na východe... Požiadavok pripojenia Gdanska k Ríši je treba považovať za politický fakt...“

— 22. augusta Hitler oznamuje nemeckým generálom: „Dám propagande nejaký dôvod pre ospravedlnenie započatia vojny, je to vedľajšie či výhodné alebo nie. Víťazstvo nikto sa nebude pýtať či hovoril pravdu.“ To mal byť posledný argument ospravedlňujúci vojnu. Zároveň Hitler nariadił svojim generálom: „Pri započati a vedení vojny nie je rozhodujúce právo, ale víťazstvo. Uzavrite srdcia pred lútosou. Jednajte surovou... Právo je na strane silnejšieho.“

— 31. augusta o 20.00 hodine gestapáci preoblečení do poľských uniform zainscenizovali útok na vysielátku v Gliwicach. Bola to zámienna vymyslená Hitlerom, mala ospravedlniť útok na Poľsko.

— 31. augusta dáva Hitler rozkaz útoku na Poľsko.

— 1. septembra hitlerovské Nemecko zradne, bez vypovedania vojny, zaútočilo na Poľsko. Ten istý deň o 4.45 hodín delá nemeckej obrannej lode „Schleswig-Holstein“ rozpútali Druhú svetovú vojnu. Nemecké letectvo už od úsvitu bombarduje poľské mestá. Hitlerovské vojská prekračujú poľské hranice na severe, západe a juhu.

Protisovietska a prohitlerovská zahraničná politika sanačnej vlády odsúdila poľský národ na úplné osamotenie v boji s oveľa silnejším nepriateľom.

* * *

Vojna rozpútaná Nemcami v Európe zapojila do boja väčšinu národov na svete.

Po 5 rokoch, 8 mesiacoch a 8 dňoch tragickej vojny v Európe skončila porážkou hitlerovskej Ríše. Druhá svetová vojna spôsobila desiatky miliónov obetí a ohromné materiálne škody. Škody, ktoré utrpelo Poľsko boli najväčšie medzi všetkými štátmi ktorí sa zúčastnili boja proti Nemcom. 6,028.000 tisíc osôb zabitých t.j. 22.2 percent celkového počtu obyvateľov Poľska. Skoro 40 percent národného majetku Poľska bolo spálené a zničené.

Sovietsky sväz utrpel stratu viac ako 6 miliónov obyvateľov.

Druhá svetová vojna priniesla so sebou teror a prišeru hitlerovskej okupácie. Je účelné pamätať na to teraz, keď revolucionárská politika Bonn usiluje sa vohnať národy sveta do priestoru novej, ešte príšernej vejny, a západné veľmoci spreneverili sa záväzkom, ktoré podpisali v Postupimi.

Z návštavy v zelovské „Besede“

Krajanka Mšálová pri svojej obľúbenej práci

První komunistická společnost na světě bude vybudována v SSSR během 20 let

„Prečo, signor Maggiore?“

„Nevolajte ma signor Maggiore.“

„Prečo sa muž nesmie ženit?“

„Nemôže sa ženit. Nemôže sa ženit.“ povedal nahnevane. „Ak človek má stratif všetko, nemal by sa ešte snažiť dostať do takej pozície, v ktorej stráca. Mal by nájsť také veci, ktoré nemôže stratifi.“

Hovoril veľmi nahnevane a zatrpko a pri rozhovore sa díval priamo pred seba.

„Ale prečo by to mal nevhodne stratifi?“

„Strati to,“ povedal major. Díval sa práve na stenu. Potom sa pozrel na aparát — vytrhol svoju ru-

Milióny obyvatel Sovětského svazu a socialistických států prostudovalo v úvahou, napäťom a vedomím plné odpovědnosti návrh programu KSSS uveřejněný ÚV KSSS. Tento návrh bude prednesen s. Chruščovem na 22. sjezdu strany a schválen v říjnu tohoto roku. Je to třetí program KSSS. První byl schválen v 1903 r. a byl uskutečněn do konce r. 1917 utvořením socialistického státu. Druhý program byl schválen v 1917 a podával směrnice pro růst tohoto socialistického státu. Oba tyto programy byly opracovány pod vedením Lenina. Nynější, třetí program se skládá ze dvou částí a vyvolal živý ohlas na celém světě, uveřejňován a komentován tiskem.

První část je jakoby souhrnem výsledků dosavadních obrovských úspěchů. Jsou tu sformulována vyjimečně cenná teoretická zhodnocení týkající se všeobecných zásad rozvoje socialismu v SSSR a na úseku světovém charakteristických znaků současné třetí etapy krize kapitalismu. Dále jsou tu probrány cesty a metody revolučního boje dělnické třídy, vzájemný poměr komunistických stran, které vedou tento boj, charakter a perspektivy národněosvobozenckých bojů mladých států a konečně také problém míru a války jako hlavních otázek současnosti. Záchrana lidstva před všeňicí válkou je hlavním cílem zahraniční politiky Sovětského svazu. Bezprostředním praktickým úkolem sovětských národů je vybudování komunistické společnosti, což je náplní druhé části návrhu programu KSSS. Jsou tu podány konkrétní terminy a přímo revelační perspektivy ekonomického rozvoje a národnohospodářství SSSR.

Velmi příkladná je část týkající se školství a všeobecného vzdělávání.

Cást, věnovaná sovětské armádě, připomíná o nutnosti nepřetržité bdělosti a soustředění pozornosti na obranochopnost státu.

Zvláštní důraz je kladen na práci výchovnou, rozvoj osvěty, kultury a vědeckých výzkumů. Všeobecné využití vědy je tu sformulováno jako „rozhodující činitel obrovského rozmachu tvůrčí sily“.

KSSS považuje vybudování komunismu v Sovětském svazu, jak podává návrh programu, za první etapu uskutečnění komunistické společnosti všemi národy světového socialistického tábora.

„Strana slavnostně prohlašuje: dnešní pokolení sovětských lidí bude žít v komunismu“. Tato poslední slova návrhu programu KSSS setkala se s nadšeným přijetím v SSSR a také s širokým, radostným ohlasem v celém socialistickém světě.

Vše doporučujeme všem našim čtenářům, aby si podrobne pročetli tento významný dokument, který je plnou významu skutečnosti nejenom pro občany Sovětského státu, ale i celého pokrokového světa.

RÁDY PRAVNÍKA

W związku z licznymi listami czytelników odnośnie sytuacji prawnej nieruchomości pozostawionych przez właścicieli przed 1939 rokiem, a którzy obecnie znajdują się poza granicami Państwa Polskiego, w niniejszej notatce postaram się udzielić podstawowych wyjaśnień w tej sprawie.

Rozpatrując to zagadnienie należy rozróżnić okoliczności w jakich zostały one opuszczone przez właścicieli, mianowicie: 1) właściciele wyjeżdżając za granicę sprzedali je innym osobom, lecz prywatną umową sprzedaży (nie w formie notarialnej), 2) wydzierżawili je, względnie pozostawili w użytkowaniu rodzinę pozostającą w kraju i 3) pozostawili bez opieki, wskutek czego nieruchomości te zostały objęte w posiadaniu przez inne osoby bez jakiegokolwiek tytułu prawnego.

Przy rozstrzyganiu tych spraw stosuje się przepisy prawa cywilnego (prawa rzecznego, rodinnego, kodeksu zobowiązań oraz innych przepisów szczególnych, jeżeli regulują one powyższe sprawy). Ad. 1. Jeżeli właściciele nieruchomości wyjeżdżający przed 1939 rokiem zagranicę, nieruchomości te sprzedali umowami prywatnymi (tzn. umowami sporządzonymi pomiędzy sprzedającym a kupującym, lecz nie przed notariuszem), umowy takie nie mają mocy prawnej w tym sensie że na ich podstawie nie może być dokonany wpis prawa własności w księdze wieczystej na rzecz nabywcy. Umowy takie mogą być pomocne przy sądowym ustaleniu nabycia prawa własności przez nabywcę, które to umowy

sąd może wziąć pod uwagę oprócz zeznania świadków. Postanowienie sądowe przyznające prawo własności jest podstawa do ujawnienia tego prawa w księdze wieczystej. Jeżeli jednak od chwili nabycia nieruchomości w drodze umowy prywatnej uplynęło lat 20, wówczas nabywca może ubiegać o przyznanie mu prawa własności w oparciu o „dobrą wiare“, tzn. że on przez ten okres użytkował ją jako właściciel. Postanowienie sądowe w tej mierze również jest tytułem do wpisu prawa własności w księdze wieczystej. Ad. 2 Jeżeli wyjeżdżający właściciele pozostawione nieruchomości wydzierżawili innym osobom względnie pozostawili w użytkowaniu rodzinę, nadal pozostają ich właścicielami, pomimo że pozostają zagranicą. Mają oni prawo do dysponowania tymi nieruchomościami (darowizna lub sprzedaży) do tychczasowego dzierżawcom względnie innym osobom, jak również prawo do pobierania czynszu dzierżawnego. Jednak przy sprzedaży lub darowiznie nieruchomości której właściciel mieszka zagranica występują pewne ograniczenia, mianowicie: 1) aby dokonać sprzedaży lub darowizny takiej nieruchomości należy przedtem uzyskać zezwolenie dewizowe Departamentu Zagranicznego N.B.P. na dokonanie takiej czynności. W tym celu składa się wniosek pod wyżej wskazanym adresem, a następnie po uzyskaniu tegoż zezwolenia można dokonać sprzedaży lub darowizny lecz tylko w formie aktu notarialnego. Jeżeli właściciel nie może przyjechać do kraju, wówczas sporządza on pełnomoc-

nictwo przed notariusem w miejscu swego zamieszkania na rzecz osoby zamieszkającej w Polsce, która po poświadczaniu przez polski konsulat względnie ambasady, jest podstawa do sporządzenia aktu sprzedaży lub darowizny. Pieczętowane uzyskane ze sprzedaży są przekazywane na rachunek zablokowany w Centrali NBP i mogą być zużytkowane przez właściciela w czasie jego pobytu w Polsce. W wielu wypadkach można uzyskać zezwolenie również na przekazanie tych pieniężnych zagranicę. Jeżeli np. obywatel czechosłowacki posiada nieruchomość w Polsce a obywatel Polski posiada nieruchomość położoną na terenie Czechosłowacji i chcąc dokonać zamiany, wówczas oprócz zezwolenia dewizowego wymagane jest dokonanie szacunku przez biegłych obu państew, zaś nadwyżka szacunkowa jest przekazywana na rachunek zablokowany względnie właścicielowi. Wybór notariusza pozostawia się stronom. Ad. 3. Jeżeli właściciel wyjeżdżając pozostawi nieruchomości bez opieki i została ona objęta w posiadaniu przez inną osobę bezprawnie, wówczas do upływu lat trzydziestu on (właściciel) lub jego spadkobiercy mogą domagać się wydania tej nieruchomości łącznie z pozytkami z niej uzyskanymi. Po upływie lat 30 pośiadacz „w złej wierze“ nabycia do niej prawa własności i po uzyskaniu odpowiedniego postanowienia sądowego, zostaje wrzucany do księgi wieczystej jako właściciel.

mgr BOLESLAW BRONOWICKI

Posledné dni prázdnin

LIST REDAKCIÍ

Milá redakcia Zivotu!

Zasielame Vám veľa úprimných pozdravov z našich potuliek po Polsku. Toto roku sme sa rozhodli, že čas cez prázdniny musíme čo najviac využiť k poznaniu tých najkrajších kútov Poľska a v nich prežiť aspoň pár milých chvíľ. Jedna skupina chlapcov sa vybrala na bicykloch — cez Krakov, Wrocław, Szczecin, Kołobrzeg, Gdynia, Gdańsk, Varšavu, Lublin, Nowy Sącz do Jabłonky — a druhá skupina dievčat trávila milé chvíle pri mori w Gdańsku. Výlety sa nám podarili. O svojich dojmoch Vám napišeme neskôr.

Studenti sloven. lycea
v Jablonke

„Prečo, signor Maggiore?“

„Nevolajte ma signor Maggiore.“

„Prečo sa muž nesmie ženit?“

„Nemôže sa ženit. Nemôže sa ženit.“ povedal nahnevane. „Ak človek má stratif všetko, nemal by sa ešte snažiť dostať do takej pozície, v ktorej stráca. Mal by nájsť také veci, ktoré nemôže stratifi.“

Hovoril veľmi nahnevane a zatrpko a pri rozhovore sa díval priamo pred seba.

„Ale prečo by to mal nevhodne stratifi?“

„Strati to,“ povedal major. Díval sa práve na stenu. Potom sa pozrel na aparát — vytrhol svoju ru-

V CUDZEJ KRAJINE

ku z remencov a udrel ňou silno na stehno. „Strati to,“ takmer zakričal. „Nehádajte sa so mnou.“ Potom začal na ošetrovateľa ktorý obsluhoval aparát. „Podte vypnú túto preliatu vec.“

Odišiel do druhej miestnosti na ožarovanie a mašáž. Potom som ho počul, ako sa pýtal doktora, či smie telefonovať a ako zatvoril za seba dvere. Keď sa vrátil do miestnosti, sedel som už v inom aparáte. Mal na sebe kabát s kapucňou a na hlave čiapku; podišiel ku mne a položil mi ruku na plece.

„Prepáčte mi, naozaj,“ povedal a potlačkal ma po pleci svojou zdravou rukou. „Necheel som byť hrubý. Moja manželka práve zomrela. Musíte mi odpustiť.“

„Och,“ povedal som s fútostou.

Stál tam a hrýzol sa do spodnej pery. „Je to veľmi fažké,“ povedal. „Nemôžem sa s tým zmieriť.“

Jeho pohľad smeroval rovno ponad mňa von oknom. Potom začal plakať. „Nijako sa s tým nemôžem zmieriť“ povedal a hlas sa mu zadrhol. Potom s placom, vztýčenou hlavou a prázdnym pohľadom, vypnutý po vojenský, so slzami na oboch líciach a hryzúc si pery kráčal popri aparátoch a vyšiel von.

Doktor mi rozpozvedal, že majorova manželka, ktorá bola veľmi mladá a major sa s ňou oženil, až keď bol úplne zmrzačený, zomrela na zápal pľúc. Bola chorá len päť dní. Nikto nečakal, že zomrie. Major neprišiel tri dni do nemocnice. Potom prišiel v obvyklú hodinu a mal čiernu pásku na rukáve uniformy. Keď sa vrátil, na stenách viseli veľké zarámované snímky rôznych zranení pred liečením v aparátoch a po ňom. Pred aparátom, ktorý používal major, viseli tri snímky rúk podobných jeho, ktoré sa úplne vyliečili. Neviem, skadial doktor tieto snímky zohnal. Vždy som si myslal, že nás prvých liečili týmito aparátmi. Pre majora snímky nemenili mnoho na veci — díval sa len von oknom.

Preložila: Elena Belanská

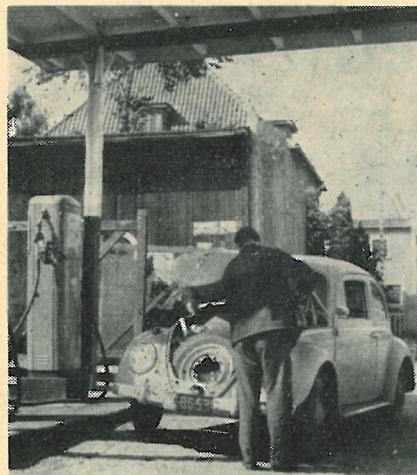
MEZI LIDMI...

Velké oživení můžeme dnes pozorovat v působení Okresních národních výborů. Usnesením posledního plenumu Ústředního výboru strany dala injekci nových možností. Je to viditelné hlavně ve snaze o rozvoj obcí a městeček. Hlavními problémy jsou cesty, mosty, regulace řek. V městech ulice, jejich osvětlení, čistota atd., a kromě toho, že PRN se znaší řešit tyto problémy, ještě mnohé musí být vykonáno. Rozšířená upravování dávají více možností, ale také současně zvětšují zodpovědnost. Poněvadž pouze předem zaplánované investice mají zajištěno finanční pokrytí, velmi dobře učinil PRN v Paslęku rozvíjet široké hnutí červencových závazků. Je jich mnoho ale ku příkladu postačí představit ty, k nimž se zavázali obyvatelé vesnice Talpity, GRN Zielonka Paslęcka. Spravili si cestu na úseku 1200 m a výsledek jejich práce obnáší v penězích více než 100000 zlatých.

Paslęk je okresem velmi podobným do Nového Targu, přestože se nachází na úplně opačné straně Polska. 20% obyvatelstva tvoří národní ukrajinská menšina. Zdejší krajina je zvlněná, vytvořená spodní morénou skandinávského ledovce. Vody je málo. Jedno větší jezero Drozno, 3 říčky a kamál, který byl kdysi používán k dopravě zboží, dnes slouží pouze turistice. Půda spíše bohatá. Sklizně cukrovky z úrodných lánů dávají až 500 q z ha, konopí tu vyrůstá až na 3 m vysoko. Průmysl skoro neexistuje.

Nyní krátké dějiny okresu. Nejnovější dějiny poslední války, která je podnes v paměti osadníků, zanechaly tu po sobě zříceniny a spáleniště. Ze zboření se tedy musela vznést města, osady i vesnice. Dnes už příchozího nestraší zříceniny, život vesnice tepe práci. Ale říkají na výboře, mnoho ještě třeba vykonat.

Během pětiletky bude předáno veřejnosti dětské oddělení při okresní nemocnici. Charakteristické je, že toto oddělení se začalo stavět z veřejných prostředků. Budou postaveny také nové pekárny, obchody, a uzenářství. Na modernizaci cest je pamatovalo skoro 17 miliónů zlatých. Budou postaveny nové školy, 4 z prostředků veřejných. Budou rozšířeny průmyslové podniky a postaveny nové továrny.

Naše okresy dostávají nové benzinové pumpy.

Do nových domů si lidé kupují nový nábytek.

Pohled na okres Paslęk

Na této několika namátkou vybraných příkladech můžeme pozorovat, jak se podílí iniciativa státu i lidí na společném úsilí o lepší zítřek. Usedlci — Poláci a Ukrajinci, z nejrůznějších stran přibyli do Paslęka si uvědomují, že vlastní práci nebo peníze investují do země, kterou obhospodařují nikoliv prozatímne, do země, která je jejich opravdovou životellou. Nemůžeme se tedy divit, že se při rozhovorech často přetrvávají otázky z odvětví mezinárodní politiky. Postupování Adenauera, který připravuje nový „křižáký vpád“, budí starost o světový mír a setkává se s patřičným postojem. Lidé spojují přece svoje další osudy s mírem. Žije a můžeme říci, že je v rozkvětu sil pokolení, nejbolestněji postižené válkou, které si nade vše cení mír.

Se skupinou zemědělců už sousedního kraje jsem hovořil o budoucnosti vesnice. Seděli jsme u chalup, pokrytých doškovicemi, představujícími typický obraz východopolské vesnice. Vesnice byla zelektřifikována, z oken zaznívaly ohlasby hudby z rádia.

Jeden z hovořících, možná agronom, možná učitel, informoval shromážděné o plánech přestavby bialostocké vesnice. Tento rozhovor, a také později na WRN přesvědčuje, že už brzy se změní všechno to, na co dnes ještě často naříkáme.

Tedy v kraji bialostockém je nejstarodávnější a nejméně racionální způsob výstavby. Je tu 4500 vesnic a na jednu z nich připadá průměrně 140 obyvatelů a 272 ha. Jsou to tedy miniaturny, do nichž těžko proniká pokrok.

V krajské urbanistické pracovně se plánují tzv. prostředky rozvojové. Už nyní musí být povolení na lokalizaci stavby. V budoucnosti tu vzniknou vesnická střediska a každé z nich bude mít asi 3 tisíce ha, bude tu bydlet asi 2500 osob. V takovém středisku bude zdravotní středisko, škola, biograf, kulturní místo, vodovod a různé dílny, obchody a tp. Kraj už navrhl asi 500 jednotek, které budou tvořit vývojová sídliště. A zemědělci, kteří přistoupí k výstavbě na tomto terénu obdrží výhodné půjčky a jinou pomoc.

Takové vyřešení otázky nejenom, že jednou provždy odstraní mnoho trápících dnes naši vesniči problémů, ale umožní mnohem více investicí. Ku příkladu musím uvést, že v kraji bialostockém průměrný náklad na elektrifikaci hospodářství při tomto stavu vesnice činí 5 tisíc zlatých a ve středisku s komplexní výstavbou pouze 400 zlatých. Tato střediska budou prvním krokem na cestě k vyrovnání rozdílu mezi městem a vesnicí. Stačí uvést kromě toho, co už uvedeno a co se rozumí samo sebou, že v takovém vesnickém středisku bude stálý lékař, zvěrolékař, zootechnik, agronom, odborník pro mechanizaci.

Poznámky, s kterými jsem se setkal, poslouchaje informátora o němž jsem se už zmínil, a které se týkaly budoucnosti vesnice, posluchači přijímali se zájmem. Žádný z nich nevystoupil s frází vytvorenou kdysi vrahům pokroku „že stát to dělá, poněvadž chce násilně zakládat družstva“. Pouze jeden starý řekl: „Takový je svět, že nejdříve musila být vymyšlena družice, která nám létá nad hlavou a potom teprve hospodářství jaksepatří.“

Začalo se o výbořech a jejich možnostech a končí se tématy jakby jinými.

A právě že nikoliv! Pryč s tím vším, o čem se hovořilo — o cestě vystavené svépomoci veřejnosti v Talpitech, o některých návrzích příští pětiletky nebo o plánech rozvoje bialostocké vesnice, jsou to otázky, jež řeší výbory přímo, prostřednictvím zvolených zástupců lidu. Stále ještě jsou nimi bádány návrhy a přání jejich voličů. V Paslęku si stěžovali na př. že ředitelství PKS v Olsztyně nepřihlédlo ke stálým žádostem občanů o nové tratě a změně zastávky. Mnoho návrhů bylo využito při sestavování dlouhodobých plánů — zvláště těch, které se týkají rozvoje zemědělství, elektrifikace a tp. Jiné, takové jak na př. regulace řeky Paslęk řeší WRN, poněvadž se týká několika okresů. A je to správné, že návrhy občanů nebyly odloženy v zapomenutí a nyní, když PRN a GRN budou mít ještě více pravomoci než dosud, budou moci ještě lépe a rychleji pracovat ku společnému prospěchu.

A o to přece jde.

MILÁ MLÁDEŽ

Prázdiny, tie najradostnejšie chvíle sa Vám už skončili. Prezíste ich rozmanite, každý po svojom, ale iste všetci radostne. Teraz, keď Vám zostali z nich iba milé spomienky, vracie sa opäť medzi školské lavice, aby ste plní elánu s novými silami pustili sa do ďalšej práce nad vlastným vzdelením. Niektorí naši prváci základnej školy — ste prekročili 1. septembra prah školy po prvýkrát a ste veľmi zvedaví, ako to bude v tej škole vyzerať. Iní, po skončení základnej školy rozhodli ste sa pokračovať v štúdiu na slovenskom lýceu v Jablonke, alebo na niektorých iných odborných školách a ste odhodlaní vynaložiť všetko, aby ste sa dobre pripravili na svoje budúce povolanie.

Redakcia „ŽIVOT“ Vám na tejto započatej ceste želá čo najviac úspechov.

Teta Dora

ANIELA Z. „Czy szminka na ustach dziewczyny lub lakier do paznokci to przestępstwo? Za rok koniec szkoły średniej, tymczasem mama nie pozwala mi na malowanie ust, oczu i używanie lakieru.”

Niestety ale i na szczęście mama ma rację. Nie tylko dlatego, że jesteś jeszcze uczennicą; przede wszystkim dlatego, że dopóki masz młodą i ładną cerę nie ma potrzeby ukrywać ją pod papką z kremów, pudrów i szminek. Stosując te kosmetyki, kobieta wprawdzie podkreśla swoją urodę ale także niszczy naturalną cerę. A zawsze najładniejsze to co naturalne i prawdziwe, bo nie wszystko złoto co się świeci. Gorzej jeszcze gdy szminka i puder zastępują wodę i mydło, a i tak się zdarza.

Pisziesz w liście, że chciałabyś się bardziej podobać chłopcom. Ba, każda z nas by tego trochę chciałaby. Rzec w tym jednak, że to prawdziwe podobanie to nie sprawa szminek i lakierów. Największe powodzenie zyskuje sobie zawsze dziewczęcy wdzięk, mila uśmiech i pogodne usposobienie. Jeśli te cechy właściwe kobiecej naturze potrafisz umiejętnie wykorzystać, chłopów będzie na kopy.

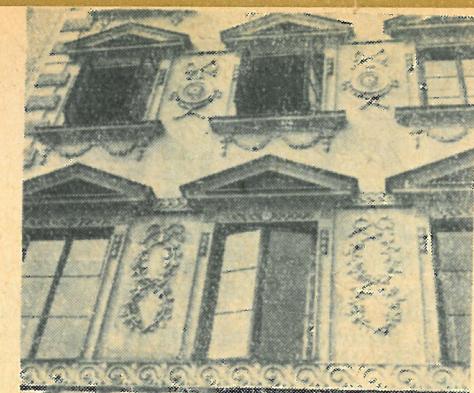
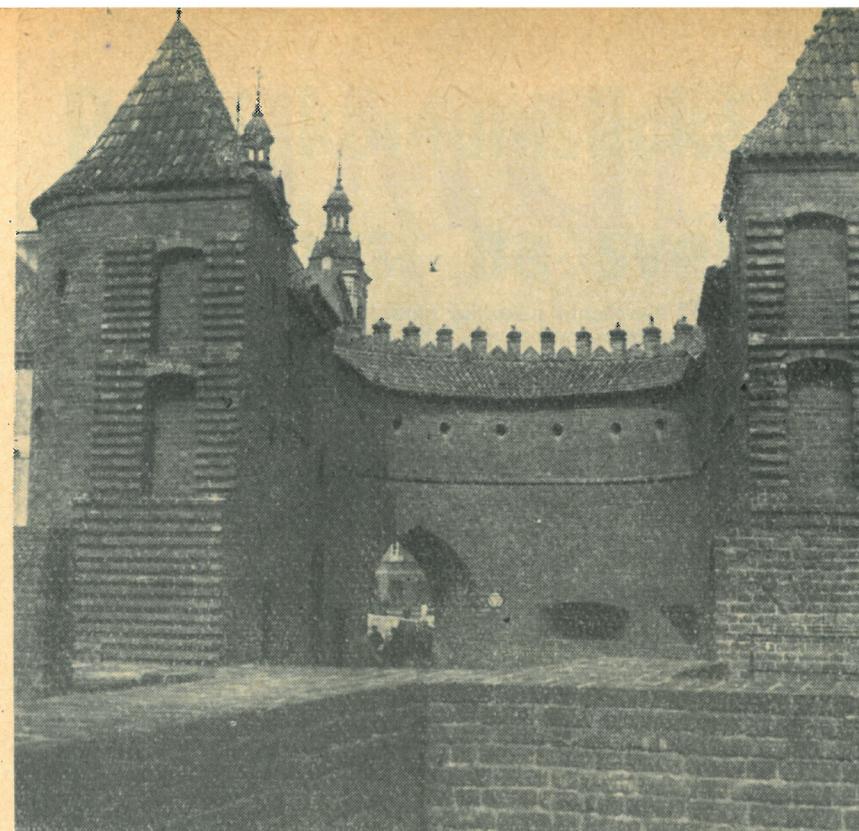
Nie zapominaj jednak, że dziewczyna tym cenniejsza im madrzejessa, w pierwszym rzędzie więc — matura.

Krajan Amor

ANIA B. — „Mam 15 lat, ale zauważam, że już robię na chłopcach wrażenie. Styszłam jak mówią, że mam ładne oczy i bajeczne usta. Moim zdaniem mam jeszcze ładne włosy. Tak czy owak podobam się chłopcom i jestem przez nich zaczepiana. Albo pociągną mnie za włosy, albo podstawiają mi nogę na ulicy. Czy mam się o to gniewać, czy pozwalać na zaczepki, które — przyznaje — sprawiają mi przyjemność?”

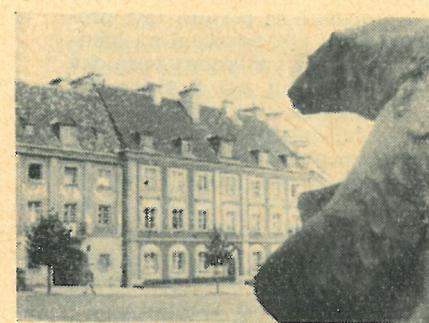
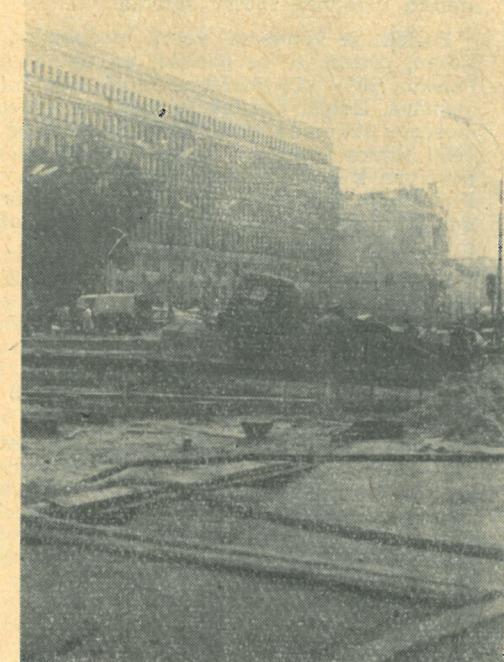
Gdybym była na Twoim miejscu nie pozwalałabym na takie zaczepki, bo to ani mite, ani kulturalne, a poza tym nie przynosi dziewczynie sławy, a raczej ją ośmiesza. Są inne sposoby poznania dziewczyny lub okazania jej sympatii, np. ofiarowanie bukietiku nawet zwykłych polnych kwiatków. Podstawić nogę lub ciągnąć za włosy — a fe tak robią smarkacze. Gniewać się nie ma o co ale nie możesz okazywać, że miłe Ci są takie zaczepki. Powinnaś albo zachować zupełną obojętność, albo na zaczepki odpowiadać, że z dzieciakami się nie zadajesz.

A poza tym, miła Aniu wydaje mi się, że w Twoim wieku za długo siedzisz przed lustrem, a za mało uwagi poświęcasz nauce i książkom. Warto byś pamiętała, że smarkaci chłopcy z czasem dorośleją i zaczynają się oglądać za dziewczynami, których oczy są nie tylko piękne ale i mądre. Trochę więc za wcześnie jeszcze na amory, bo choć serduszko gorące, główka jeszcze młoda i doświadczenia w niej niewiele.

Fronton Starého mesta.

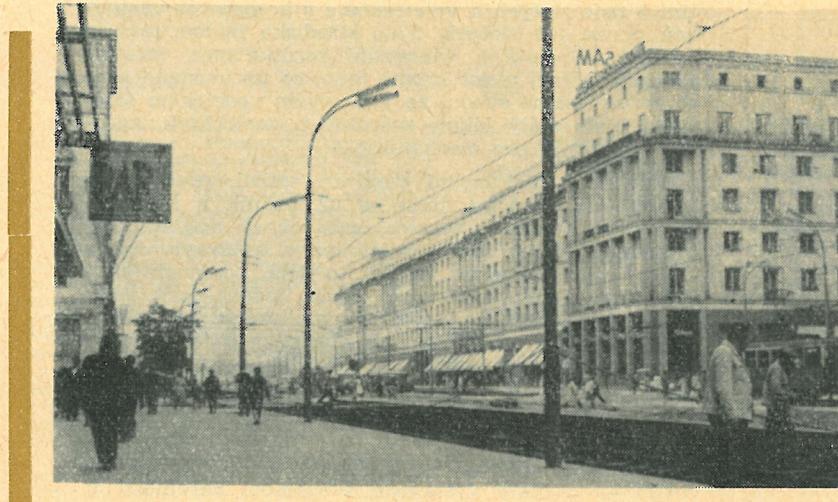
Mohutné stavby v Alejach Jerozolimskych.

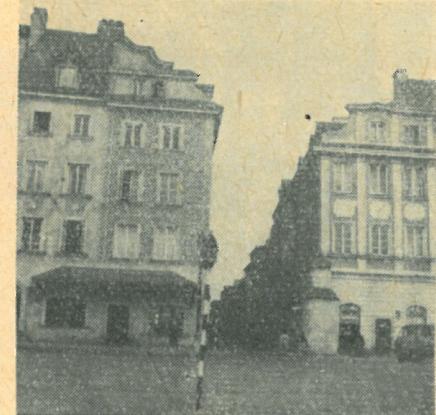
Východ zo Staromestského nám. na ul. Fretu vede krásnu baštu, ktorá sa menuje „Barbakan“.

Krásne evolúcie domov na Staromestskom námestí.

Poriadky v strede mesta. Aleje Jerozolimské dostávajú novú ulicu.

Fragment Novomestského námestia.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

HOŁD DLA „KRÓLOWEJ SPORTU”

Lekkałytyka — jak przystało na prawdziwą „królową sportu” — niepodzielnie panuje na naszych stadionach, a coraz to inny jej „rycerz” staje w kregu zainteresowań kibiców. W sierpniu bohaterem stał się Piątkowski, a jego pasjonujące pojedynki z doskonailnym amerykańskim dyskobolem Jay Silwestrem trzymały w napięciu cały sportowy świat. Piątkowski — szczupły, niczym nie przypominający z sylwetki potężnych amerykańskich miotaczy, jest — nie waham się użyć tego słowa — najlepszym dyskobolem świata. Mimo, że utracił rekord świata na rzecz Silwestra, w dwóch bezpośrednich pojedynkach, na Memoriale Znamieńskich w Moskwie i w czasie meczu Polska — USA, Piątkowski zwyciężył amerykańskiego olbrzyma. Silwester zrewanżował się Polakowi na odległość. Podczas jednego z mityngów w NRF jako pierwszy człowiek na świecie przebroczył w rzucie dyskiem granicę 60 metrów ustanawiając rzutem 60,56 nowy rekord świata. Piątkowski natychmiast odpowiedział swemu rywalowi. Zgosił próbę побicia nowego rekordu i choć na zawodach w Łodzi sztuka ta nie udała mu się, to jednak dwukrotnie

rzucił ponad 60 metrów, a do odzyskania rekordu zabrali mu zaledwie 9 centymetrów. Ale przecież sezon lekkotatarski jest w całej pełni. Pojedynek Piątkowskiego — Silwester trwał. I bez względu na to jaki będzie jego dalszy rezultat, za każdym razem gdy w kole stanie jeden lub drugi z zawodników, rekord świata jest w niebezpieczenstwie.

O tym, ze Polacy nie łatwo rozstają się z ustanowionymi przez siebie rekordami świata przekonał nas Krzysztof Wacławek. Wczesną wiosną utracił on rekord w biegzie na 3000 metrów z przeszokadami na rzecz radzieckiego zawodnika Tarana. W sierpniu na zawodach w Walczu rekord świata znów wrócił do Krzysztofika, a nasz biegacz oświadczenie, że nie jest to jego ostatnie słowo.

Teraz trzeba się nieco cofnąć w czasie i przypomnieć rozegrany w ostatnich dniach lipca w Warszawie lekkoatletyczny mecz Polska — USA. Mecz przegraliśmy, deszcz i zimno nie pozwoliły zawodnikom obu drużyn na ustanowienie rekordowych wyników, ale dwa pojedynki z tych zawodów pozostaną na pewno długie w pamięci entuzjastów lekkiej atletyki. Mowa tu o pojedynkach Foik'a z Budensem na 100 i 200 metrów. Miły one przynieść odpowiedź na pytanie kto jest aktualnie najszybszym człowiekiem świata:

czarnoskóry rekordzista świata na 110 yardów — Budd, czy „Biała błyskawica” — Foik. Bieg na 100 metrów był najdziwniejszym jakim kiedykolwiek widziałem. Pięciokrotnie następował falstart. Trzykrotnie nie wypadły pistolet startera, dwukrotnie nie wytrzymały nerwy zawodników. Wreszcie ruszyli. Po biegu dugo nie ogłoszano zwycięzcy. O tym kto był pierwszy na metę musiała zadecydować fotokomórka. Zwycięzca ogłoszono Budda, ale ten werdykt wywołał wiele zastrzeżeń. Za to na 200 metrów nie było już żadnych „ale”. Foik wygrał z przewagą kilku metrów i w ten sposób wyrównał stan pojedynków między nim, a amerykańskim mistrzem, na 1:1.

Teraz naszego najlepszego sprintera czeka jeszcze jeden wielki pojedynek. We wrześniu w czasie meczu Polska — Włochy spotka się on z mistrzem olimpijskim na 200 m Livio Beruttim. Wynik tego spotkania jest kwestią otwartą.

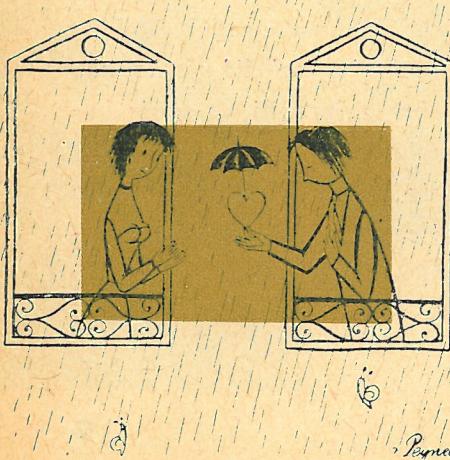
Rozpisalem się o lekkiej atletyce, ale „królowa sportu” zasługuje na ten hołd, bo jej polscy „rycerze” spisują się na stadionach doskonale.

Kilką słów należy się jednak i piłkarzom. To przecież najpopularniejsza i mająca najczęściej kibiców gałąź sportu.

W sierpniu rozpoczęła się druga runda ligowych rozgrywek. Górnik Zabrze nic nie stracił ze swojej wiosennej formy i w dalszym ciągu zwycięża ligowych rywali nie notując na swym koncie ani jednej porażki. Dużo słabiej niż w pierwszej rundzie spisuje się Cracovia. Drużyna przyszłości — jak nazwano w tym roku Cracovie — posiadającą najmłodszy chybka skład — straciła młodzieńczy animus, a kilka porażek zepchnęło ją w ligowej tabeli w strefę zagrożenia spadkiem. Oczywiście sprawa nie jest przesadzona.

Tyle spraw bieżących, ale na koniec tego felietonu należy odnotować jeszcze jeden wielki sukces polskiego sportu. Piszę o nim na zakończenie nie dla tego, że go nie doceniam, ale dla tego, że miał on miejsce miesiąc temu, a nie wspominałem o nim w poprzednim felietonie. Chodzi tu mianowicie o sukces naszych szermierzy na mistrzostwach świata w Turynie. Przypominam: zdobyliśmy złoty medal w szabli drużynowej i brązowy drużynowo we florecie mężczyzn. Sukcesy indywidualne: złoty medal Parulskiego we florecie, srebrny medal Ochyry w szabli oraz w tej samej broni trzecie i czwarte miejsce Zabłockiego i Pawłowskiego. Brązo.

W. STEPIŃSKI

Renit

ROLNIK

Jak zwiększyć plony żyta na piaskach

Piaski są glebami zbyt luźnymi, ubogimi w próchnicę i składniki pokarmowe dla roślin, łatwo przepuszczalnymi, nie zatrzymującymi wody. Również nieznaczna jest u nich podsiąkliwość wody. Są więc suche i dlatego możemy uprawiać na piaskach tylko rośliny lepiej znoszące brak wilgoci. Takimi roślinami są: żyto, łubin, bulwa, ziemniaki, nostryk, słonecznik, seradela, a częściowo marchew, wyka i peluszka.

Zeby piaski uczynić bardziej uroczajnymi, nie wystarczy jednorazowe nawożenie pod żyto czy ziemniaki. Trzeba przede wszystkim wzbogacić je w próchnicę, która je nieco zwiąże, wzbogaci w pokarmy roślinne, poprawi ich strukturę i gospodarkę wodną. Dla tego jest konieczne umiarkowane, ale częste dostarczanie do gleby obornika oraz uprawa roślin motylkowych zarówno w plonie głównym na paszę i na nasienie oraz poplonów. Ponadto, zeby nie dopuścić do zbyt szybkiego spalania się w glebie próchnicy i niepotrzebnego rozpylania i tak z natury luźnego piasku, nie wolno tu wykonać uprawki, bez której mogłyby się obejść. A więc nie orać zbyt głęboko, orki wykonywać przed a nie po deszczu, co pozwala zmagać się z glebie najwięcej wilgoci. Orki przedstawię zaraz bronować. Kultywatorów i bron sprężynowych nie można często używać, zwłaszcza na wiosnę. Nawet zwyczajne brony powinny być lekkie. Prace pielęgnacyjne powinny być wykonywane płytka i jak najrzadziej. Do walki z chwastami stosować środki chemiczne.

Warunkiem odpowiedniego nawożenia będzie więc jak największa obsada dla dającego dużo obornika. Trzeba większą uwagę zwrócić na produkcję pasz dla bydła, co na piaskach nie jest łatwe, ale możliwe. To jednak wymaga osobnego omówienia. Zeby móc siąć popłony, należy uprawiać wcześniejsze odmiany żyta. Wcześniej zasiany popłon jest pewniej.

Najlepszym stanowiskiem pod żyto są rośliny strączkowe i motylkowe uprawiane na nasienie lub na zielonki. A więc łubin na nasienie, seradela, peluska, nostryk. Jeśli wypadnie siąć żyto po życie,

trzeba dać obornik przybrane podorywką lub orką siewną. Po ziemniakach lepiej dać łubin na nasienie. Jeśli chcemy siąć żyto, wówczas trzeba ziemniaki szybko wykopać sadząc wcześniejsze odmiany.

Z nawozów mineralnych pod żyto trzeba dać przed siewem na jeden hektar około 100 kg soli potasowej, 100 do 150 kg super-tomasyne lub 200-250 kg superfosfatu i 50 kg azotniaku lub saletrzaku. Wiosną zaś przed ruszeniem wegetacji rozsiać pogłówne 100 do 150 kg saletrzaku lub 100 kg saltry amonowej.

Na kwaśnych glebach duże zwykiły plonu żyta daje wapnowanie. Stosuje się 10 kw. wapna na jeden hektar pogłówne pod ziemniaki, kiedy mają 15-20 cm wysokości, albo po życiu na ściernisko jeśli uprawiamy żyto po życiu.

Ważną sprawą jest też sposób i termin siewu żyta. Dla terenów podgórkowych najlepiej siąć żyto między 15 a 25 września. Dla średniej Polski między 10 a 20 września. Na jeden hektar sieje się od 130 do 180 kg. Im gleba gorsza oraz im siew odbywa się później — sieje się więcej. Siąć trzeba płytka w rzeczy co 10-15 cm. Im gleba zasobniejsza i wilgotniejsza, tym siąć rzadziej.

Najodpowiedniejszymi odmianami żyta na piaskach są dla rejonów południowych Mikulickie Wczesne — dojrzewa do 8 dni wcześniejszej, jest odporna na wymarzanie. Puławskie Wczesne wymaga wcześniejszego siewu, ma małe wymagania, jest odporna na suszę i pleń śniegową i zimotrwającą. Najodpowiedniejsze dla wschodnich i środkowych oraz południowych rejonów kraju. Na stabskie gleby dla terenów wschodnich i środkowych odpowiednią odmianą jest Dańkowskie Selekcjne. Krzewi się silnie, jest zimotrwałe.

Zeby uchronić żyto przed główną żdżblową, a także pleśnią śniegową należy ziarno siewne zaprawić Fungitoxem OR lub Fungitoxem T. Na 100 kg ziarna bierze się 200 gramów (20 dkg) zaprawy.

inż. A. SWIDERSKI

WETERYNARZ

Pomór rzekomy kur

Na schorzenie to zającają kury i indyki. Drób wodny nie jest wrażliwy. Zarazek pomoru zniszczyć można środkami odkażającymi

takimi jak: 2% lug sojowy, 10% formalina.

Zarazek dostaje się do organizmu kury przez przewód pokarmowy i oddechowy. Drób, który przechorował staje się na dugo nosicielem zarazka i może zakażać inny, zdrowy.

Na pomór rzekomy zapada drób w różnym wieku i w każdej porze roku. Po okresie wylegania choroby trwającej 3-7 dni występują w zależności od wieku ptaka różne objawy.

U kurczat — najpierw zjawia się posmutnienie, później duszność, ogólne osłabienie, wreszcie objawy porażenia. Smierć następuje w 48-72 godzin. U starszych sztuk choroba może wystąpić w formie ostrej — kiedy występuje duszność i kury mają dzicy otwarte, pióra nastroszone, biegunka. Odchody są pieniste i kremowo-białe. W formie nieostrej — obok posmutnienia, pragnienia występują trudności w oddychaniu, przy czym daje się styszczeć charczenie albo dźwięki podobne do piania. Z dzioba i nosa wypływa śluz. W późniejszym okresie występują objawy nerwowe w postaci skrętów głowy, drgawek i porażenia nóg.

Wprowadzone szczepienia szczepionką indyjską przeciw pomorowi mogą uratować większość kur nie zdradzających jeszcze objawów chorobowych, ale pod tym warunkiem, że zostało dość wcześnie postawione rozpoznanie choroby i tuż po wystąpieniu pierwszych objawów zastosowano szczepienia. Sztuk chorzych nie należy szczepić, tak samo nie należy przeprowadzać szczepienia, gdy choroba zdążyła już opanować większość sztuk. Właściwie uodpornienie następuje po 10-14 dniach po zaszczepieniu. Często u drobiu opanowanego przez inną chorobę jak: gruźlica, białaczka, pasożyty jelit, występuje reakcja poszczepienna w postaci utraty apetytu i zmniejszonej nośności, która może trwać 2-3 tygodnie. Reakcja ta jest jednak dowodem, że szczepionka dała odporność. Odporność ta trwa przez okres roku.

Zeby uchronić żyto przed główną żdżblową, a także pleśnią śniegową należy ziarno siewne zaprawić Fungitoxem OR lub Fungitoxem T. Na 100 kg ziarna bierze się 200 gramów (20 dkg) zaprawy.

inż. A. SWIDERSKI

W razie wybuchu pomoru rzekomego, należy o tym natychmiast zawiadomić terenowe władze, ponieważ schorzenie to jest objęte ustawą o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzących.

Dr MĄCZKA

GAZDINKA

Ani by sme neverili, aký zázračný účinok má mlieko, keď ho používame na pestovanie krásy. Mlieko je azda najstaršie kozmetikum na svete, lebo jeho účinnosť poznali už v staroveku. Antické ženy sa umývali mliekom oslic.

Bielkoviny a tuky obážené v mlieku majú veľmi dobrý účinok na pokožku. Mlieko používame na pokožku ak je suchá alebo mastná, tak tiež na odstránenie vrások. Aj cmar bol už dávno známy ako výborný prostriedok na staňovanie veľkých pórov.

Pri suchej pokožke s teplým mliekom zmiešame na drobno pomleté mandle a vrstvu tejto kašičky naniesieme na čistenú tvár. Pod maskou musíme 10-15 minút spokojne ležať, odpočívať, potom ju zmyjeme vlažnou vodou.

Pri mastnej pokožke zmiešame studené surové mlieko s droždim a urobíme hustú kašičku, ktorú natrieme na tvár, nevynechávajúc nič až po vlasy. Pod touto maskou treba odpočívať asi pol až jednu hodinu, potom ju zmyjeme vlažnou vodou, po nej studenou.

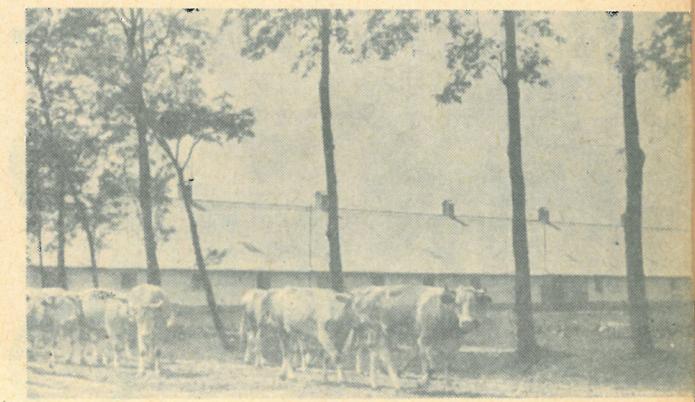
Proti vráskom najúčinnejšie je kyslé mlieko alebo sladká smotana zmiešaná s medom. Touto kašičkou potrieme tvár aj hrdlo, lebo hrdlo prezrádza vek ženy. Preto ho treba ošetrovať tak, ako pokožku na tvári. Aj túto masku zmyjeme najprv vlažnou, potom studenou vodou.

Od vetrá postihnutá boľavá pokožka prestanie boliet, keď ju potrieme surovým mliekom zmiešaným s mandľovým olejom. Pravda, pokožku treba najprv očistiť od prachu, púdru a nečistoty.

POZOR NA OHĘ

Aj v tomto roku ohň strávil veľa dobytku. Vo väčšine prípadov zase na vne boli ludia. Vychádzali z domov do poľných prác a nechávali žeravé uhlie pod kuchyniou. Na dvore nechávali zlomky skla, cez ktoré slnko zapaľovalo smeti. Deti malí prístup k zápal'kam atd. Nepočítajúc slzy a trápenie, veľké peňažné obnosy boli vydané na náhradu škôd. Leto sa končí, ale nebezpečie požiaru nepominulo. Po daždivom lete môže práve nastaviť teplá a suchá jesenná. Upozorňujeme preto — pozor na ohň!

V poslednom čase pozorujeme zvyšovanie sa stavu hospodárskych zvierat. Menej koňov, viac kráv, oviec, ošípaných — to je práve zdravá tendencia v poľnohospodárstve. Roľníci musia vedieť, že práve chov priniešie najväčšie zisky.

Publikujemy tym razem w wielkości naturalnej jeden ze znaczków polskich z bardzo ładnej serii pt. „Polski Przemysł Okrątowy”. Cała seria składa się z sześciu znaczków o wartościach: 60 gr, 1,55 zł, 2,50 zł, 3,40 zł, 4 zł i 5,60 zł. Poszczególne znaczki przedstawiają różne typy statków budowanych przez polskie stocznie.

Znaczki tej serii wyróżniają się oryginalnym kształtem i ładnymi barwami. Wykonano je w czterech kolorach (niebieski, zielony, sepiowa, i czarny) wg projektu J. Desselbergera.

ŽIVOT

— CZASOPISMO SPOŁECZNO-KULTURALNE

TOWARZYSTWA SPOŁ.-KULT. CZECHOW I SLOWAKOW W POLSCE

Redaguje Kolegium w składzie: Vendelin Balčírik, František Bednářík, Eugen Bielan, Augustin Bryja, Adam Chalupec, (redaktor naczelný), Viktor Hosaniak, Marian Kaškiewicz (z-ca naczelnego redaktora), Bronislav Knapčík, Lídia Mšálová, Michal Neupauer, Jerzy Nocuň (red. techn.) Ignac Nižník, Karol Páleník, Vilém Tomeš, Bogustaw Włodarski, František Život.

Edmund Mańczak — redaktor graficzny
Wydawca: Wydawnictwo „PRASA KRAJOWA” RSW „PRASA” Warszawa ul. Wileńska 12 tel. 824-11. Adres Redakcji: Warszawa Aleje Jerozolimskie 37 I p. tel. 21-15-41. Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę przyjmują do dnia 15 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty — urzędy pocztowe, listonosze i placówki „Ruchu”. Można również zaprenumerować pismo dokonując wpłaty na konto PKO nr 1-6-100020 CKPiW „Ruch” Warszawa ul. Srebrna 12. Ceny prenumeraty: półroczna zł 6,—, roczna zł 12.—. Prenumerata za granicę jest o 40% droższa. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuję Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wilcza 46 nr konta PKO 1-6-100024, nr tel. 849-58. Egzemplarze zdezaktualizowane można nabierać w CKP i W „Ruch” Warszawa ul. Srebrna 12.

Odkiano do składania 1.VIII.61 r. Podpisano do druku 9.IX.61 r.
Druk. Zakłady Graficzne RSW „Prasa” Warszawa, ul. Smolna 12. Zam. 1520.

PLAN I-GO PÓŁROCZA

został wykonany w 102,7% a wartość produkcji globalnego uspołeczeństwa wzrosła w tym czasie o 11,4%, plan produkcyjny towarowej wykonano w 102,8%. Wytwórzanie energii elektrycznej i cieplnej wzrosło o 14%, przenośniki paliw o 3%, huty metali żelaza o 10%, przenośniki maszynowy i konstrukcyjny o 19%, przenośniki chemiczny o 20%, przenośniki materiałów budowlanych o 13%, wtryskiem wody o 8%, spółwirzeczy o 9%. Z komunikacją GUS wynika, iż pomyslnie zapowiada się wykonanie planów rolnictwa. Wyniki wykowania planu I-go półrocza br. sa pozytywnym startem do wykowania i przekroczenie zakładanego postawionego w I-szym roku planu 5-letniego.

RZADOWA DELEGACJA NRD
przybyła do Polski pod przewodnictwem wicepremiera no Leuschnera.

Slepec ležal tiško, ruky mal zložené na hrudi a usmieval sa. Usmieval sa podvedome. Rozkázali mu, aby sa vôlebe nechýbal, iba v každej nevyhnutnosti. Ležal tak už tretí deň s obázom na očiach. Jeho duševný stav pripomímal i napriek slabému úsmievu stav osameli. Ale ten okamih nastal. Rabid zazvonil a povedal, že prosí, aby k nemu zaraz príšla Daisa Gancová — a blažene uprel oči na dvore.

mohol zavolať Daisu a aby jej právomohlo zhovárať. Rabid jej rozprával o svojich potulkách a ona jemu o všetkom, čo mu leží na srdci. No ešte nasledovalo niekoľko chvíľ slávostného, vzrušného vedeckého konania, prebehajúceho pološepky, a on musel odpovedať, ako mu je, ako vidí. V rýchлом sledo myšlienok, ktoré sa v nám rojili, a vo svetom prudkom rozčulení nemohol si spomenúť na podrobnosť týchto chvíľ a uvedomiť si, kedy vlastne osamel. Ale ten okamih nastal. Rabid zazvonil a povedal, že prosí, aby k nemu zaraz príšla Daisa Gancová — a blažene uprel oči na dvore.

III.

Ked sa Daisa dozvedela, že operácia bola úspešná, vrátila sa do svojej izbiekly, dýchajúcej čistotou a so silzami v očiach a s obavou pred blížiacim sa rozhodným stretnutím si obliekla krásne letné šaty. Husté vlasy si jednoducho predčesala, naoraj sa nič lepšieho nedalo. Ba urobil s tým tmavými, malým leskom ozářenými vlnami. A s tvárou, pripravenou na všetko, s prirodené vztyčenou hlavou vyšla s úsmievom v očiach a so žiaľom v srdci zároveň ku dverám, za ktorými sa odohrala krásna letné šatky.

Ked prišla hodina skúšky a prípravy svetlo, s ktorým sa mohol Rabid so svojim nepvevným zrakom stretnúť, pristúpil k nemu profesor s asistentom a ešte zopár vedeckých autorít!

II.

— Daisa! — povedal Rabid, lebo mysel, že je pri ňom, a dusal, že ju zbadá prv. Ale ona tu nebola práve preto, že nemala silu vidieť a cítiť vzdialosť človeka, o osude ktorého sa rozhodovalo odstránením obväzu. Skála uprostred miestnosti ako očarovaná a počívala sa ľahko dočkne jeho hlavy, strpnej v nehybnosti. Tak sa aj stalo.

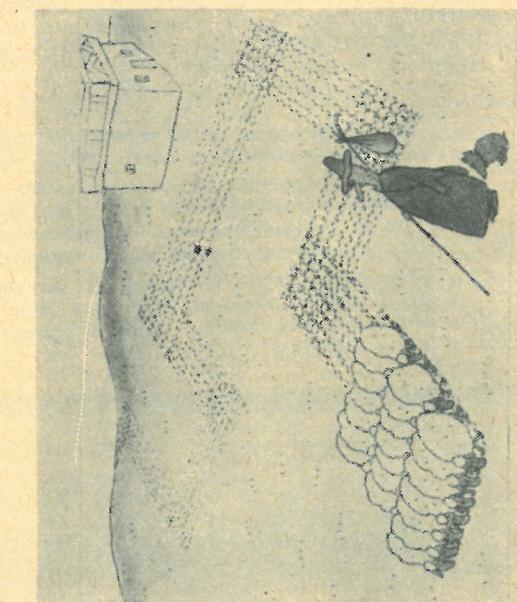
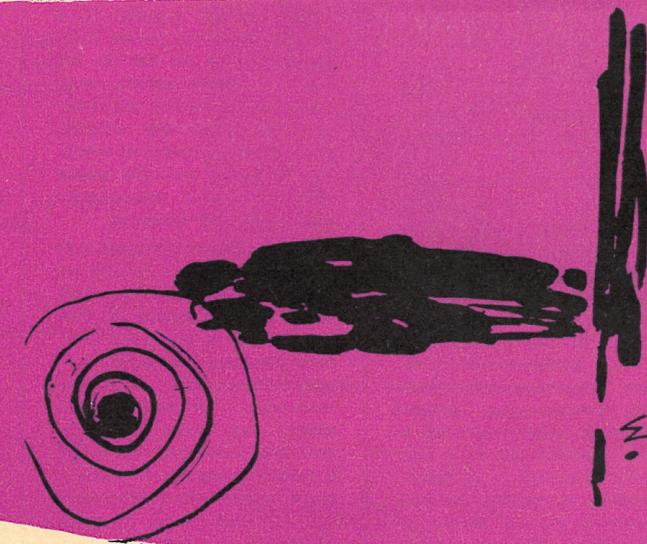
V tomto trýznivom napäti, v očákovani a rôznych dohadoch počíval Rabid hlas Daisy Garanovej, ktorá ho ošetrovala. Bola to sestra z kliniky a v tažkých chvíľach ju Rabid neveral, aby mu položila ruku na čelo; aj teraz s radostou čakal, že tá malá, priateľská ruka sa ľahko dočkne jeho hlavy, strpnej v nehybnosti. Ked sa aj stalo. Ked odložila ruku, pochopil Rabid, ktorý tak dlho pozeral do svojho vnútra a naučil sa neomysliteľne rozumieť hnútiam svojho srdca, že ho v poslednom čase trápilo, bol strach, že nikdy neuvidí Daisu. Už vtedy, keď ho sem priviedli a začali rýchle ženské slová, rozkazujúce ošerit chorého, vyučili s prijemným zachvením, že to neznačí, štihla byť, ako mu našepkával zvuk jej hlasu. Bol to hreliavý, vesely a duši blízky zvuk mladého života, bonatý na spevne odtiene, jasné ako tepé ráno.

Postupne sa v ňom zreteľne rodiť jej obraz, svojovlný, ako všetky naše predstavy o tom, čo sme nevieli, ale prehľadne nevyhnutne potrebný. V posledných troch týždňoch sa Rabid zhováral iba s hou liehavému ošetrovaniu. Dnes veder, že sa do nej zalubil už v prvých dňoch a po uzdravení tuzil iba kvôli nej.

Mysiel, že k nemu prechováva hlboký súčit, priaznivý pre budúcnosť. Domnieval sa, že ako slepý kladaf ich vyriešenie až na deň, kedy si poznajú návzájom do očí. A netušil, že to dievča, ktoré malo taký obšťastňujúci hlas, myslí na jeho uzdravenie so smutnými obavy, že lebo nie je krásne. Jej city k nemu sa zrodili z osamelosti, z vedomia svojho vplyvu maňho a z vedomia, že tu nie je žiadne nebezpečenstvo. Bol slepý a ona sa mohla s ním pokojne deliť s jeho vnučom predstavou o sebe, ktorú nevyjadroval slovami, ale celým svojím správaním tak, že dievča vedelo, že ju Rabid ľubi.

Od tej chvíle jeho presná predstava o nej, zrodenná tmou, bola a zostala takou, v akú ani ona nedufala.

ČÍNA AHLAS

MLADOST SVETA V MOSKVE

zíšla sa na Svetovom fórum młodzieži, 91 účasníkmi. Mäťa dež svedčila, aby poveďať svoje rodochne slová — nesme už nikdy rozrušiť nijakú vojnu, zblíženie srdca všetkých svedčí! NIE! — Niesmú už podobalati svedca zálapaf ideálnej mladosti a krásy, tvoriacej mladost sveta vysvetlovala kvetinu sed... ANO! — sľala mladost, ie nepokoniteľná májasnej ciele, má odvahu, slobodnosť a silu. Nech mladé, vedomie a srdcia sveta vytvorí pevný krunier proti vojnovoym štváčom. Nesch rozumne úprinne dialogy miestnych ľudí zahľasťa telefónom zbračni!

Profesor šéfili Rabidove nervy a nepovedal mu, že operácia sa poradila a že zaručene opäť uvidí. Malicherný zlomok možnosti opakoval molok v tomto prípade spôsobiť veľkú tragediu. Preto pri vizite profesora denne Rabidovi pripominal:

— Budte pokojný! Urobili sme pre vás všetko, a ostatné pride sámom.

V tomto trýznivom napäti, v očákovani a rôznych dohadoch počíval Rabid hlas Daisy Garanovej, ktorá ho ošetrovala. Bola to sestra z kliniky a v tažkých chvíľach ju Rabid neveral, aby mu položila ruku na čelo; aj teraz s radostou čakal, že tá malá, priateľská ruka sa ľahko dočkne jeho hlavy, strpnej v nehybnosti. Tak sa aj stalo. Ked odložila ruku, pochopil Rabid, ktorý tak dlho pozeral do svojho vnútra a naučil sa neomysliteľne rozumieť hnútiam svojho srdca, že ho v poslednom čase trápilo, bol strach, že nikdy neuvidí Daisu. Už vtedy, keď ho sem priviedli a začali rýchle ženské slová, rozkazujúce ošerit chorého, vyučili s prijemným zachvením, že to neznačí, štihla byť, ako mu našepkával zvuk jej hlasu. Bol to hreliavý, vesely a duši blízky zvuk mladého života, bonatý na spevne odtiene, jasné ako tepé ráno.

Postupne sa v ňom zreteľne rodiť jej obraz, svojovlný, ako všetky naše predstavy o tom, čo sme nevieli, ale prehľadne nevyhnutne potrebný. V posledných troch týždňoch sa Rabid zhováral iba s hou liehavému ošetrovaniu. Dnes veder, že sa do nej zalubil už v prvých dňoch a po uzdravení tuzil iba kvôli nej.

Mysiel, že k nemu prechováva hlboký súčit, priaznivý pre budúcnosť. Domnieval sa, že ako slepý kladaf ich vyriešenie až na deň, kedy si poznajú návzájom do očí. A netušil, že to dievča, ktoré malo taký obšťastňujúci hlas, myslí na jeho uzdravenie so smutnými obavy, že lebo nie je krásne. Jej city k nemu sa zrodili z osamelosti, z vedomia svojho vplyvu maňho a z vedomia, že tu nie je žiadne nebezpečenstvo. Bol slepý a ona sa mohla s ním pokojne deliť s jeho vnučom predstavou o sebe, ktorú nevyjadroval slovami, ale celým svojím správaním tak, že dievča vedelo, že ju Rabid ľubi.

MLADOST SVETA V MOSKVE

zíšla sa na Svetovom fórum młodzieži, 91 účasníkmi. Mäťa dež svedčila, aby poveďať svoje rodochne slová — nesme už nikdy rozrušiť nijakú vojnu, zblíženie srdca všetkých svedčí! NIE! — Niesmú už podobalati svedca zálapaf ideálnej mladosti a krásy, tvoriacej mladost sveta vysvetlovala kvetinu sed... ANO! — sľala mladost, ie nepokoniteľná májasnej ciele, má odvahu, slobodnosť a silu. Nech mladé, vedomie a srdcia sveta vytvorí pevný krunier proti vojnovoym štváčom. Nesch rozumne úprinne dialogy miestnych ľudí zahľasťa telefónom zbračni!

Profesor šéfili Rabidove nervy a nepovedal mu, že operácia sa poradila a že zaručene opäť uvidí. Malicherný zlomok možnosti opakoval molok v tomto prípade spôsobiť veľkú tragediu. Preto pri vizite profesora denne Rabidovi pripominal:

— Budte pokojný! Urobili sme pre vás všetko, a ostatné pride sámom.

V tomto trýznivom napäti, v očákovani a rôznych dohadoch počíval Rabid hlas Daisy Garanovej, ktorá ho ošetrovala. Bola to sestra z kliniky a v tažkých chvíľach ju Rabid neveral, aby mu položila ruku na čelo; aj teraz s radostou čakal, že tá malá, priateľská ruka sa ľahko dočkne jeho hlavy, strpnej v nehybnosti. Tak sa aj stalo. Ked odložila ruku, pochopil Rabid, ktorý tak dlho pozeral do svojho vnútra a naučil sa neomysliteľne rozumieť hnútiam svojho srdca, že ho v poslednom čase trápilo, bol strach, že nikdy neuvidí Daisu. Už vtedy, keď ho sem priviedli a začali rýchle ženské slová, rozkazujúce ošerit chorého, vyučili s prijemným zachvením, že to neznačí, štihla byť, ako mu našepkával zvuk jej hlasu. Bol to hreliavý, vesely a duši blízky zvuk mladého života, bonatý na spevne odtiene, jasné ako tepé ráno.

Postupne sa v ňom zreteľne rodiť jej obraz, svojovlný, ako všetky naše predstavy o tom, čo sme nevieli, ale prehľadne nevyhnutne potrebný. V posledných troch týždňoch sa Rabid zhováral iba s hou liehavému ošetrovaniu. Dnes veder, že sa do nej zalubil už v prvých dňoch a po uzdravení tuzil iba kvôli nej.

Mysiel, že k nemu prechováva hlboký súčit, priaznivý pre budúcnosť. Domnieval sa, že ako slepý kladaf ich vyriešenie až na deň, kedy si poznajú návzájom do očí. A netušil, že to dievča, ktoré malo taký obšťastňujúci hlas, myslí na jeho uzdravenie so smutnými obavy, že lebo nie je krásne. Jej city k nemu sa zrodili z osamelosti, z vedomia svojho vplyvu maňho a z vedomia, že tu nie je žiadne nebezpečenstvo. Bol slepý a ona sa mohla s ním pokojne deliť s jeho vnučom predstavou o sebe, ktorú nevyjadroval slovami, ale celým svojím správaním tak, že dievča vedelo, že ju Rabid ľubi.

MLADOST SVETA V MOSKVE

zíšla sa na Svetovom fórum młodzieži, 91 účasníkmi. Mäťa dež svedčila, aby poveďať svoje rodochne slová — nesme už nikdy rozrušiť nijakú vojnu, zblíženie srdca všetkých svedčí! NIE! — Niesmú už podobalati svedca zálapaf ideálnej mladosti a krásy, tvoriacej mladost sveta vysvetlovala kvetinu sed... ANO! — sľala mladost, ie nepokoniteľná májasnej ciele, má odvahu, slobodnosť a silu. Nech mladé, vedomie a srdcia sveta vytvorí pevný krunier proti vojnovoym štváčom. Nesch rozumne úprinne dialogy miestnych ľudí zahľasťa telefónom zbračni!

Profesor šéfili Rabidove nervy a nepovedal mu, že operácia sa poradila a že zaručene opäť uvidí. Malicherný zlomok možnosti opakoval molok v tomto prípade spôsobiť veľkú tragediu. Preto pri vizite profesora denne Rabidovi pripominal:

— Budte pokojný! Urobili sme pre vás všetko, a ostatné pride sámom.

V tomto trýznivom napäti, v očákovani a rôznych dohadoch počíval Rabid hlas Daisy Garanovej, ktorá ho ošetrovala. Bola to sestra z kliniky a v tažkých chvíľach ju Rabid neveral, aby mu položila ruku na čelo; aj teraz s radostou čakal, že tá malá, priateľská ruka sa ľahko dočkne jeho hlavy, strpnej v nehybnosti. Tak sa aj stalo. Ked odložila ruku, pochopil Rabid, ktorý tak dlho pozeral do svojho vnútra a naučil sa neomysliteľne rozumieť hnútiam svojho srdca, že ho v poslednom čase trápilo, bol strach, že nikdy neuvidí Daisu. Už vtedy, keď ho sem priviedli a začali rýchle ženské slová, rozkazujúce ošerit chorého, vyučili s prijemným zachvením, že to neznačí, štihla byť, ako mu našepkával zvuk jej hlasu. Bol to hreliavý, vesely a duši blízky zvuk mladého života, bonatý na spevne odtiene, jasné ako tepé ráno.

Postupne sa v ňom zreteľne rodiť jej obraz, svojovlný, ako všetky naše predstavy o tom, čo sme nevieli, ale prehľadne nevyhnutne potrebný. V posledných troch týždňoch sa Rabid zhováral iba s hou liehavému ošetrovaniu. Dnes veder, že sa do nej zalubil už v prvých dňoch a po uzdravení tuzil iba kvôli nej.

Mysiel, že k nemu prechováva hlboký súčit, priaznivý pre budúcnosť. Domnieval sa, že ako slepý kladaf ich vyriešenie až na deň, kedy si poznajú návzájom do očí. A netušil, že to dievča, ktoré malo taký obšťastňujúci hlas, myslí na jeho uzdravenie so smutnými obavy, že lebo nie je krásne. Jej city k nemu sa zrodili z osamelosti, z vedomia svojho vplyvu maňho a z vedomia, že tu nie je žiadne nebezpečenstvo. Bol slepý a ona sa mohla s ním pokojne deliť s jeho vnučom predstavou o sebe, ktorú nevyjadroval slovami, ale celým svojím správaním tak, že dievča vedelo, že ju Rabid ľubi.

MLADOST SVETA V MOSKVE

zíšla sa na Svetovom fórum młodzieži, 91 účasníkmi. Mäťa dež svedčila, aby poveďať svoje rodochne slová — nesme už nikdy rozrušiť nijakú vojnu, zblíženie srdca všetkých svedčí! NIE! — Niesmú už podobalati svedca zálapaf ideálnej mladosti a krásy, tvoriacej mladost sveta vysvetlovala kvetinu sed... ANO! — sľala mladost, ie nepokoniteľná májasnej ciele, má odvahu, slobodnosť a silu. Nech mladé, vedomie a srdcia sveta vytvorí pevný krunier proti vojnovoym štváčom. Nesch rozumne úprinne dialogy miestnych ľudí zahľasťa telefónom zbračni!

Profesor šéfili Rabidove nervy a nepovedal mu, že operácia sa poradila a že zaručene opäť uvidí. Malicherný zlomok možnosti opakoval molok v tomto prípade spôsobiť veľkú tragediu. Preto pri vizite profesora denne Rabidovi pripominal:

— Budte pokojný! Urobili sme pre vás všetko, a ostatné pride sámom.

V tomto trýznivom napäti, v očákovani a rôznych dohadoch počíval Rabid hlas Daisy Garanovej, ktorá ho ošetrovala. Bola to sestra z kliniky a v tažkých chvíľach ju Rabid neveral, aby mu položila ruku na čelo; aj teraz s radostou čakal, že tá malá, priateľská ruka sa ľahko dočkne jeho hlavy, strpnej v nehybnosti. Tak sa aj stalo. Ked odložila ruku, pochopil Rabid, ktorý tak dlho pozeral do svojho vnútra a naučil sa neomysliteľne rozumieť hnútiam svojho srdca, že ho v poslednom čase trápilo, bol strach, že nikdy neuvidí Daisu. Už vtedy, keď ho sem priviedli a začali rýchle ženské slová, rozkazujúce ošerit chorého, vyučili s prijemným zachvením, že to neznačí, štihla byť, ako mu našepkával zvuk jej hlasu. Bol to hreliavý, vesely a duši blízky zvuk mladého života, bonatý na spevne odtiene, jasné ako tepé ráno.

Postupne sa v ňom zreteľne rodiť jej obraz, svojovlný, ako všetky naše predstavy o tom, čo sme nevieli, ale prehľadne nevyhnutne potrebný. V posledných troch týždňoch sa Rabid zhováral iba s hou liehavému ošetrovaniu. Dnes veder, že sa do nej